

Előfizetési díj:
 Egész évre . . . 10 K — f.
 Fél évre . . . 5 K — f.
 Negyed évre . . . 2 K 50 f.
 Egyes szám ára 20 fillér

Hirdetmények:
 3 hasábos petsor egyszer
 18 fillér, többszöri hirtetésnél 14 fillér.

ZALAMEGYE

A lap
 szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez (Wlassics-utca 25. sz.), az anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhivatalhoz (Ujváros-utca 25. sz.) küldendők.

Kéziratokat
 nem küldünk vissza.

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

politikai, társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Osztályok.

Ledőltek az osztályok közti válaszfalak s az államok a polgári egyenlőség alapján szervezkedtek, de a társadalom, amelynek nagyon sok konservatív eleme van, a válaszfalakat még sokáig fenntartotta s miután a hatalom birtokosai a fennálló rendhez természetesen mindig legjobban ragaszkodtak, a kiváltságokat és a régi előítéleteket rendszeresen a legfelső osztályok tartják fenn legtovább.

Az egyenlőséget törvénybe iktatja az állam s a polgári jog és kötelesség egyforma az állammal szemben, de a társadalmi élet az elvet meghazudtolja; egyesek és osztályok magatartása ellent mond a sokat hangoztatott jelszavaknak.

Ezek felett azonban általánosságban nincs ok a panaszra, mert ezek a jelenségek annyira az ember és a sociális élet természetéből folynak, hogy azok csak szükségszerű folyamánai annak a törvényszerűségnek, amely az emberiség, a népek, a nemzetek életét, fejlődését irányítja.

Az emberi természet nem tűri meg az abszolút egyenlőséget s csak elfogult elme képes a tökéletes egyenlőség elvének a

társadalmi életben való megvalósulását lehetőnek tartani.

De arra az egyenlőségre, amely mindenkinek egyenlő befolyást, társadalmi súlyt és értéket tulajdonít, az emberiségnek nemcsak hogy szüksége nincs, hanem ez teljesen megölné a haladást, mert ennek egyik legerősebb támasza az ellentét, a társadalom tagoltsága, amely az embert folytonosan előbbre hajtja a kultúra utjain.

Az egyenlőség a nyugalom, az abszolút társadalmi nyugalom pedig a kultúra sirja.

Eljön az idő — azt mondják a tudósok — hogy a hegyek elsimulnak, a völgyek és tengerek eltűnnek s nem lesz többé élet a földön.

A társadalmi nivellálódás ép így megölné az életet.

Ha a tekintélyek kor végén lejárnak nem volna kisebb és nagyobb, akkor nem volna többé színe a társadalomnak.

Még a legerősebb demokraciában is van társadalmi különbség, ha az állam osztálykülönbséget nem ismer is.

A tekintélyek elismerése szintén velünk született hajlandóság s a különbség nem is fájó, ha a tekintélyek alapja a kor fel fogásának megfelel.

Az első tekintélyt a fizikai erő alkotta, később a születés, majd a foglalkozás s végül az egyéni tulajdonságok és a vagyon.

Hosszu idő kellett ahhoz, míg — legalább elvben — a tekintélyek egyedüli jogos alapjává a személyes tulajdonságok váltak s ma ez felel meg a kor általános felfogásának. Nem is jut eszébe senkinek sem panaszkodni a különbség felett, ha annak alapja a megkülönböztetett egyénekben van. A vagyon tekintélye, amelynek tulságos elhatalmasodása a mai kor egyik kinövése, már nem oly általános; a születés előjoga és tekintélye ma már csak megszokáson, az ősök tiszteletén alapszik s csak akkor van ereje és értéke, ha kiváló egyéni tulajdonságokkal, nagy vagyoni súlylyal jár együtt; a foglalkozás különbözősége mindinkább kevesebb társadalmi elkülönzést eredményez, mert teljesen társadalmi kör — a születési aristokraciát sem véve ki — nem létezhetik.

Visszatetszést és társadalmi ellentéteket csak azok az elkülönzések, azok az ugynevezett osztálykülönbségek szülnek, amelyek kizárólag a vagyon, a születés, vagy a foglalkozás, esetleg a vallás és életmód különbözőségéből erednek s rendszeren az

TÁRCA.

A szökevény.

Tágas, szürke volt az írószoba. Csak egyet kellett reápillantani, azonnal tisztában volt véle az ember, hogy a kinstár adta meg a berendezést; oly kimért, katonásan rideg volt benne minden. Az egyik sarokban, egy tehetetlenül kényelmetlen asztal mellett, egy altiszt körmölgött. Időnkint fel fel állott, elkezdte fel és alá mérni a szobát, azután pedig kedvesen komoly arcot vágva ismét leült, rőtta a kaligraphikus betűket egymás mellé, de úgy összeráncolta a homlokát, mintha legalább is az európai egyensúlyt állapítaná meg abban az írásban. Pedig dehogy! Rubrikákat töltött ki, hogy a hadbíró-ság ekkor meg ekkor haditörvényszéket tart, azért tehát az és az az ezred küldjön a haditörvényszék tagjainak embereket. Mindez a felhívás már szépen meg volt litografálva s az altisztnek, a hadbíró-sági őröknek csak a neveket meg a számokat kellett beleírnia, de ő ezt is bájos szigorúsággal cselekedte meg. A szigorú és merev tekintetet talán a főnökétől, Halek kapitány hadbírótól sajátította el.

Bejött egy ordonánc.

— Örmester urnak alássan jelentem, el kell mennem a térparancsnokságra.

Az örmester rárivalt, mintha bizony legalább is táneba menne a baka:

— Mit keres maga most a térparancsnokságon? Miért kell ép most mennie a térparancsnokságra? No majd befütyülök én magának!

Káromkodott tovább is, pedig igen jól tudta, hogy az a szegény ordonánc nem mulatságból megy el, hanem a szokásos reggeli jelentést viszi. De hát a cáromkodás a fő, mert enélkül nincs tekintély. Egyszerre csak elesenedett, mert vékony, rikácsoló hangot hallott a folyosóról. Jött a hadbírókapitány, akinek meg volt az a kellemetlen szokása, hogy folyton visított, még akkor is, ha azt mondta például az embernek, hogy »kérem, önt igen szeretem«. Furesa kis modora volt, az bizonyos.

Nagy esörtetve belépett az irodába.

— Itt van már a posta?

— Kapitány urnak jelentem alássan, igen itt van.

— Jól van. Van mára kihallgatás előjegyezve?

— Igenis kapitány ur!

— Miesoda ügy?

— Ez a Szabó János-féle.

— Mit szaval maga énnekem így, hogy: „ez a Szabó János-féle“ Hát mit gondol maga, hogy az én memoriámban minden apró bagatell ügy megmarad.

Az örmester egy kissé hebegni kezdett.

— Kérem alássan . . .

— Ne kérjen semmit sem. Mi van azzal a Szabó Jánossal?

— Kérem az a dezerció.

— Hallja, már mondtam magának, hogy ne beszéljen így: „az“ a decereió! Mondjon egyszerűen annyit, hogy: dezerció . . . küldjön le az emberért.

— Igenis kapitány ur.

Halek kapitány leült az íróasztala mellé. Ép olyan kényelmetlen volt az, mint a másik, csak hogy éppen fényesebbre mázolták be. Kutatott egy írásomóabn, feltette a csiptetőjét és a messzelátó emberek szokása szerint messzire tartotta maga elé az írást.

Néhány pere mulva két fegyveres őr hozott le egy katonát. Jóképű, magyararcu közhuszár volt, akinek a csizmájáról, mint ezt a katonai fogházak előírása megkívánja — hiányzott a sarkantyú és úgy látszik az roppant furesának tűnhetett fel előtte, mert úgy lépkedett a hadbíró kapitány elé, mintha tojáson járna.

— Hogy hívják?

A huszár előtt ez a kérdés kissé komikus volt, mert már negyedik napja kísérték át az ezredétől előzetes fogságba, anélkül, hogy eddig csak ki is hallgatták volna, rángatózott is egy darabig a balszeme, aztán kedélyes bonhomióval felelte:

— Huszár Johann Szabó alássan jelenti magát.

— Maga, ha nem szökött volna meg, ugye most már a harmadik esztendejét töltené?

ugyanazon társadalmi körhöz tartozók által mesterségesen, erőfeszítéssel tartatnak fenn.

A vagyonnak, a születésnek, az egyes foglalkozásoknak társadalmi súlyuk van, de azért feltétlen tekintélyt csak az egyénben rejlő kiváló tulajdonságok adhatnak.

Hogy az előítéletek, vagy a nagyobb vagyoni erő a társadalmi élet mezején el ne hatalmasodhassanak, a társadalomnak minél szélesebb alapokon kell szervezkednie, azaz minél több oly érintkezési pontot kell teremteni, ahol pusztán az egyesek személyes tulajdonságai — tehát a becsület és műveltség — jönnek tekintetbe.

Ezek az érintkezési pontok — a közéletben való részvételtől eltekintve — bebizonyíthatják azt, hogy az egyének a társadalmi elismerést első sorban az egyéni tulajdonságok adják meg.

Ezért mindenkinek, aki a magyar társadalom belső életének egészséges irányban való fejlesztését szíven viseli, köteles ezeket az érintkezési pontokat, amelyeken az ellentétek lecsiszolódnak, keresni, mert nem tagadható, hogy a nem korszerű, elavult előítéletek alapján még sokan igyekeznek az osztálykülönbséget fenntartani.

Nem kell ennek a megszüntetéséhez a társadalmat megrázó vihar, csak szív, ész és jóakarát.

A közrend.

... élet nincs, rend nélkül nincs haladás, civilizáció, személy és vagyonbiztonság.

A rend fogalmában már benne van az, hogy az együtt élő, egymásra utalt emberek között a rend szabályainak egyformán kötelezőnek kell lenniük; de a szabályok a helyi viszonyok különbözősége miatt nem lehetnek mindenütt ugyanazosok.

— Igenis kapitány ur.

— Hát aztán miért szökött meg mi?

— Nagy sora van annak, kapitány ur.

A hadbíró csak elámult, hogy ez a huszár ily komázva felelget, élesen szemügyre vette őt, de aztán látva annak ártatlan tiszta tekintetét, nyugodtan szólt:

— Nohát mondja el!

— Igenis.

— Várjon most én szólok. Nagyon okosan teszi, ha sem belőle el nem vesz, sem hozzá nem tesz, ha nem hazudik.

De már erre sértődött hang dörögte:

— Nem szokásom a hazugság, kapitány ur.

— No ne kiabáljon, hanem mondja el az esetét.

Ez a szó, hogy »eset« egy pillantásra szeget ütött a fejébe a huszárnak. Szép szó volt, de biz ő nem értette. És csudálatos tiszta tekintettel kezdett beszélni:

— Ugy volt az én dolgom, kapitány urnak alássan jelentem, hogy ösmesterségem volt nekem a szülőfalumban egy leánynyal, a felső Farkas Maresával.

A hadbíró közbevetésként:

— Csak ne sokat papoljon, meg ne siessen annyira, mert az örmesternek le kell írnia, mit maga most vall. Megértette?

— Meg én, kapitány ur. Meg aztán mink bizony nagyon szeretjük egymást. Meg is ígérttem a Maresának, hogy elveszem, ha kiszolgáltam, meg is tartottam volna a szavamat.

Minél közelebb vannak egymáshoz az emberek, minél erősebb az érdekközösség, vagy élesebb az érdekellentét; minél több ember utja kereszteződik s minél több érdeket kell védelmezni, annál szigorubbak, annál határozottabbak kell hogy legyenek a rend szabályai. Legtöbbször maga az élet mutat rá a rend követelményeire, ezért aki a közrend felett való örökösre van hivatva, magát az életet s annak szükségleteit kell első sorban ismernie.

A polgárosult államban élő ember megszokta, hogy személye, vagyona, gazdasága és kulturális érdekei, nyugalma és biztonsága felett a közhatalom őrökölje. Minél civilizáltabb az élet, az örökösnek annál több érdekre és életviszonyra kell kiterjednie, de a rendtartás a civilizáció haladásával mindig kevesebb tényleges beavatkozást igényel.

A civilizáció alacsonyabb fokán ellenben kevesebb érdeket, kevesebb életviszonyt vesz a közhatalom védő szárnyai alá, de ezeket szigorú kényszereszközökkel tartja rendben.

A rend felett való örökösre hivatottak szerepköre tehát korok és viszonyok szerint változik, bár az alapelv mindig ugyanaz marad. Ezért nem lehet a rend fogalmát elméletileg soha sem meghatározni, mert a fogalom tartalma is változik.

De nem is az elméleti igazságok keresése a rend őrökének főfeladata, hanem az, hogy a rend gyakorlati követelményeit igyekezzenek felismerni. Ez pedig nehéz és lelkiismeretes munkát igénylő feladat; különösen nehéz ott, ahol szélsőségek érintkeznek; ahol a civilizáció még nem gyurta át minden ember gondolkodás módját; ahol a falu várossá kezd válni s a város még nem tudott felszabadulni a szűkkörű felfogás nyomása alól.

Ha valahol nehéz a közrendészet vezetése, irányítása, akkor bizonyosan legnehezebb kis városokban, mert itt nemesak a rend fenntartásáról, hanem a publikum egy részének neveléséről is van szó.

A rendőrség első sorban a rend megteremtésére, a rend fenntartására van hivatva. Helytelenül fogja fel feladatát az a rendőrség, amely első sorban a rendezavarások megtorlására, a gondolatok megsemmisítésére, a támaszkodók, zaklat, bírságol, a tulhajtott szigort erőnyek tekinti. Nem az a jó rendőr, aki sok kihágást büntet, hanem aki megakadályozza a kihágásokat, aki tekintélyének súlyával minél kevesebb esetben zavart rendet tud teremteni.

A rendőrség legnagyobb erénye a tapintatosság, azután következik az erély. Szabad államban a közszabadság nem tűri a rendőri uralmat, nem tűri a rendőri zaklatást, a gyámköd fel-

— Beszéljen tovább.

— Hát aztán idén levél jött a faluból, a jegyző-segéd ural iratták, hogy nagyon beteg a Maresa, meg hogy ezentul is inkább menjek haza, különben talán életben sem találom többet a mátkámat.

Valami melegség lett egyszerre a hadbíró nézésében. Csillogtak a szemei és odaszól az örmesternek németül.

— Schreibern Sie, dass das Mädehen sehr krank war. — Azután csak intett a huszárnak, hogy folytassa.

— Szabadságot kértem a kapitány urtól. Nem adta meg. Megmutattam a levelet, azt mondta rá a kapitány uram, hogy az egész csak mese, hogy én a levelet csak úgy irattam hamisságból. Mire aztán azt találtam mondani, hogy én nem hazudtam soha. Erre leültettek az egyesbe.

— Meddig volt ott?

— Hét napig. A hetedikén — pénteki nap volt — kieresztettek és azt mondták, hogy ráadásra még ezredrapportra is elmegyek. No hát ezt már nem vártam be. Estefelé kiszöktem a kaszárnyából, a legközelebbi állomásig gyalog rohantam, ott felültem a vaspályára.

— Hát igazán beteg volt a kedvese?

— Bizony jól mondja a kapitány ur, hogy volt. Mert a szegény lelket én már csak életben sem találtam. Meghalt még az alatt, míg én az egyesben sem voltam. Tessék csak megkérdezni a falumban.

— Azután mit csinált?

ügyeletet. A tapintatlan rendőrség pedig zaklat, a polgárookra nézve teher. Annak a megítélése, hogy mikor kell elkezdődni a rendőr szerepének, kité és mikor kell és szükséges felelősségre vonnia, közrend érdekében, mikor elég a figyelmeztető szó és mikor szükséges a büntetés, tapintatos-ságot igényel, amelyet semmiféle paragrafusból nem lehet megtanulni. Az élet minden viszonyára szabályt alkotni lehetetlen. A közegészségügy, a köztisztaság, a gazdasági élet napról-napra más és más követelményeket támaszthatnak a rendőrséggel szemben.

Ezeket a paragrafusra támaszkodó rendőr nem veszi ugyan észre, nem is köteles észrevenni, sőt ha meglátja, esetleg egy más érdekre ftközik, de ha észreveszi és megvalósítja, a köznek sokszor fontos szolgálatot tehet.

Zalaegerszeg városnak hivatása magaslatán álló rendőrsége soha sem volt, de ritkaságzámba megy az egyéb kis városokban is. Igaz, hogy nálunk agyonzsarolták a rendőr legénységet az örökös szolgálattal s talán sehol sem volt annyi szolgálati idő, mint nálunk; igaz, hogy azt, aki egy dézsa vizet az utcára öntött, szigorúan megbüntették; a törlőrongyot kirázó szobaleányokat megfenyegették, de ez mind nem elég az üdvösségre. Ez még nem jelenti a rendet. A dézsa víz kifolyt az utcára, büntetést érdemel; ellenben a városi házak udvarain megtűrtek a fedetlen trágyagödröket, ganajdombokat s a büzös emésztő gödröket. A piacot soha sem ellenőrizték s szabadon árulták a hamisított tejet, vaját; az éretlen gyümölcsöt. Megtűrtek, türik most is, hogy vasárnap egész délelőtt a járdán álló nép megakadályozza a közlekedést, teleköpködje az asfaltot. Különböző utcaszegleteken táblák ékeskednek, amelyek hangosan hirdetnek bizonyos tilalmat az emberek számára, ellenben minden heti és országos vásár alkalmával a tilalom tábla árnyékában eteti meg a lovait sok vásározó; a Zala partján felállított tilalmi táblát pedig ruhafogásnak használta a veszélyes helyen fürdőző publikum.

Ezek úgy ötletszerűleg jutottak az eszembe, de ha nagyon keresném, volna több feljegyezni való is. Nem azért mondom pedig ezeket, hogy szemrehányásokat tegyek a rendőrségnek, hiszen tudom, hogy milyen erőfeszítéssel dolgozott, de a csekély létszámmal nem sokra tudott menni. Hát most nagyobb a legénység létszáma; a főispán egy gyakorlati tapasztalatokkal bíró ambiciós férfit nevezett ki kapitánynak; a város egy erélyéről és ügyességéről ismert esendőr-örmeztet választott meg rendőrbiztosnak, most már talán nagyobb lehet a rend.

Tapintatosan és erélyesen kell kezelni a közrendészetet, mert őszintén megvaljuk, hogy a

— Kimentem a temetőbe, aztán valami nyolc napig ott esavarogtam a környéken, míg a zsan-dárok el nem fogtak és le nem kísérték az ez-redemhez. Ez az egész, kapitány ur.

A hadbíró csak kutatott, kutatott a huszár arcán, mert a hangjában hiába kereste a rosszat, tiszta volt az és becsületes, az arcán akarta tehát felfedezni. Csakhogy nem rándult meg azon egy izom sem. Nyugodt volt és bátor-nézésű. Odaszólt ismét:

— Hallja huszár, tudja hogy mit tett maga?

— Tudom, kapitány ur. Megszöktem.

— Azután tudja-e, hogy ezért szigorú a büntetés?

— Tudom, kapitány ur, csak arra kérem alássan, hogy tessék a szegény anyámat tekinteni.

— No jól van, most visszavezetik. Majd meglátom. Hm. Hm. Miért szökött meg?

A szökés nagy bűn . . . Abtretien!

Elhangzottak a folyosón a huszár léptei. Az örmester irnok csak elámult, hogy a rideg Halek kapitány szeme csillog, még pedig könyvtől csillog és izgatott hangon mondta:

— Örmester, majd úgy kell megcsinálni a felterjesztést, hogy a huszár Szabó nem a szökésben, hanem az önkényes eltávozásban bűnös.

. . . Ezért pedig csak egy-két hónap büntetés jár . . .

Fáy Nándor.

közönség egy része az apró cseprő, lényegtelen és mellőzhető dolgokért, abszurd ideákkal való kísérletezésért örökös zaklatásnak lévén kitéve, elkeseredett; más része szabadon vesztette a közegészséget, büntetlenül fertőztette meg a közterületeket, minden szó nélkül zavarta mások éjjeli nyugalma, mert ezekre nem terjedt ki a figyelem.

Először a nagy dolgokat, azután a lényegteleneket. Majd akkor lesz ideje a Cigány-utcában meg a Bozótban kétfős vizet keresni, a portörő rongyokat megrendszabályozni, ha a piacon nem árulnak egészségtelen portékat; ha a ganajdombok nem fertőztetik meg a lakások levegőjét; ha emberi tanyáknak alkalmatlan nedves, gyilkos zugokkal nem uzsoráskodhatnak; ha minden koresma tiszta lesz; ha a fürdőházakba csak fürödni járnak, ha a járdák gyümölesérés idején, vásárkor és vasárnap is tisztábbak lesznek, mint az országút stb. stb.

Ajánljuk mindezeket és a fel nem sorolt sok egyébeket, városunk elhanyagolt rendészeti ügyét az új kapitány ur szíves jóakarataiba.

A város felmérése.

(F. B.) Az 1899. év folyamán alkotott építési pótszabályrendelet utasította a városi tanácsot, hogy a város belterületét elhatároló, utcáit és köztereit szabályozó térképet készíttessen.

A városi tanács — nagyon helyesen — más városok erre vonatkozó ügyiratait beszerezve, s szakértőket meghallgatva arra az álláspontra jutott, hogy a szabályozási és a belterület elhatároló terv csak a jelenlegi állapottal egyező új felmérés és térképkészítés útján készíthető el, mert az ötvenes évek kataszteri munkáiból eredő kisméretű kataszteri térkép, a melylyel a város rendelkezik, megbízhatatlan, a mai állapotot híven fel nem tünteti, sőt abból mindazon megyevonalak, házak, utcák és városrészek hiányzanak, a melyek 1856. óta keletkeztek.

Az új térképek elkészítésének tervbe vételekor természetesen kiterjeszkedtek a lejtviszonyok felmérésére és ábrázolására is, mert hisz a laikus közönség szemében csak ez lehet a dolog súlypontja, és városunk közönsége csak ezt tartja egyedül célszerűnek, nem igen akarván belátni hogy minek megmérni azt, a mi egyszer már ugyanis meg volt mérve, és a mi ugyanis meg van a természetben teljes egészében. A házból csak nem visz el senki egy darabot! Pedig a dolog nem egészen így áll.

A beltelkek felmérése és egy pontos térkép készítése a legfőbb feladat, mert az utcák, terek szabályozása tervezeténél a magántelkek alakját, nagyságát, berendezését is jobban figyelembe lehet majd venni, azután a pontos térkép biztos támpontul fog szolgálni a közigazgatási hatóságoknak és bíróságoknak a napról-napra mind sürűbben felmerülő vitás birtokkérdésekben.

Ha semmi sem szólna a felmérés előnye mellett, elég volna az építési önkéntes bizottság, a mely bizony már nagyon lejárt a magát, és a legtöbb városban már csak az emlékéket őrzik, mert a legtöbbször a sógorság — komaság érdekével ment ki a helyszínrre, ha ugyan kiment. De igen sokszor megtörtént az, hogy csak hetek múlva lehetett megkezdeni az építkezést, mert 2—3-szori próbálkozás után a bizottság még mindig nem jött össze.

Nem azért írjuk ezt, mintha le akarnánk talán kicsinyelni ezt a bizottsági rendszert, mert hisz kitűnő volt az építési bizottsági rendszer abban az időben, a midőn 5—10 ház épült évenként, a midőn az építés és városrendezés terén az esztétika követelményei nem léptek fel oly mértékben, mint napjainkban.

Nézzük csak végig utcáinkat. A váltakozó építési bizottságok egyoldalú, rendszer nélküli eljárásának eredménye bizony nagyon sok nyomot hagyott utcáink egyenességén.

Pedig talán kevés város van az országban, a melyiken annyit szépítene egy egészséges építési tervezet, mint a miénkben.

Utcaink szélesek, a mi ritka kis városban. Irányuk egyenes, de fejlődése egyoldalú. Igaz ugyan, hogy az újabb rendszer, a mely a temető melletti hely beépítésével kezdett uralkodni, nemcsak 3 utcának végtelen hosszúságra való kinyújtását tette feladatává, hanem inkább a város összpontosítását, — bevált, de hogyan gondolhatjuk az újabb rendszernek helyes fejlődését, s a későbbi időkre is fennmaradó helyes

építési terv keresztülvitelét, ha nincs alap, a melyen mozoghatna, ha nincs térkép, a mely irányítana. Vagy ismét a bizottságra hagyjuk?

Azt hiszem elég volt már ebből.

Ma már nincs valamire való falu, mely be ne látná, hogy megbízható térkép és földkönyv megbecsülhetetlen közbizony, mely a telkek értékét aránytalanul növeli.

Mint már előbb említettük, a nagy közönség szemében a már működő mérnökök munkájának legfontosabb része a lejtmezés keresztülvitele.

A városi tanácsnak arra kell törekedni, hogy az utca burkolatok, folyókák, járdák és az épülő házak külső magasságai összhangzatos terv szerint állapíttassak meg. Hisz látjuk mily kiáltó az ellentét p. u. a Kossuth Lajos utcán a házak magasságai tekintetében, mely tetemesen sérti a szépérzékét. Az új magas házak mellett eltöltött törpe épületek állanak.

De nemcsak ez, hanem a kanalizálás, a csatornák és folyókák rendszeres egyöntetősége is ezen alapszik és ez képezi alapját a jövő építkezésnek, a száraz épületekre vonatkozó iránynak is.

Szóval ez olyan dolog, a mely feltétlenül szükséges és nem hogy valaki ellentmondana, de mindnyájan fájjaljuk azt, hogy ilyen sokáig kellett nélkülöznünk ezt a pontos térképet.

Abban az ellenérvben azonban, hogy a dolog egy kissé elhamarkodott, van valami. Nem a lejtmezésre vonatkozólag mondjuk ezt, hanem a város felmérésére és ez alapon a térkép készítésére. Az az állítás, hogy a város felmérésének előnye az erre fordított 18 ezer korona költséggel arányban van, kockázatos.

Dunántul a betétszerkesztési munkálatok már megindultak és csak egy kérvényünkbe került volna, hogy 2—3 év múlva, vagy talán már előbb is reánk kerüljön a sor.

A betétszerkesztési munkálat végeredményében nem más, mint a mostani, a lejtmezést leszámítva. De azt hiszem a lejtmezést feltétlenül keresztül lehetett volna vinni 2—3 ezer koronával, és akkor a betétszerkesztés elvégzésével ugyanolyan eredményre jutottunk volna mint most, és megmaradt volna szép néhány ezer koronánk.

Az a 2—3 év, a mely idő a betétszerkesztés és a mostani munka keresztül vitele között van, nem ér 18000 koronát.

Felső kereskedelmi iskolai magánvizsgálatok szabályozása.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter f. 1903. május hó 11-én 3.640 sz. a. kelt rendeletével a felső kereskedelmi iskolai magánvizsgálatok eddigi rendszerének szigorubb és helyesebb irányu szabályozása céljából az 1895. évi augusztus 20-án 44.001. sz. a. kelt rendelettel a felső kereskedelmi iskolák számára kiadott szervezetnek a magánvizsgálatokra vonatkozó 64. és 65. §§-ait, valamint e tárgyban kibocsátott rendeleteket hatályon kívül helyezvén, a jelzett szakaszok helyébe a magy. kir. kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg az alábbiakat rendelte el s azokat lapunkban is közöljük tájékoztatásul mindazoknak, akik a felső kereskedelmi iskolai osztályokat magán uton akarják elvégezni.

Magánvizsgálatra bocsáthatók — a hivatkozott rendelet szerint — a felső kereskedelmi iskola alsó osztályának tárgyaiból oly egyének, akik a polgári- vagy a középiskola negyedik osztályát (a latinnyelvtől eltekintve) sikerrel elvégezték, a 17-ik életévüket betöltötték s hitelesen bizonyítják, hogy a gyakorlati életben működnek; a középső és felső osztály tárgyaiból magánvizsgálatra azok bocsáthatók, akik az alsó-, illetőleg középső osztályt akár nyilvánosan, akár magán uton elvégezték, 18, illetőleg 19 évesek s a gyakorlati életben működnek.

Az egyes osztályok vizsgálati rendszerint egy évi időközökben engedélyeztetnek. Felső kereskedelmi iskolából kimaradt tanulók kimaradásuk esztendejében még akkor sem kaphatnak magánvizsgálatra engedélyt, ha különben a fenti feltételeknek megfelelnek.

A magánvizsgálati engedélyért folyamodók szabályszerűen bélyegzett s a főigazgatóhoz címzett kérvényeiket minden év szeptember havában azon felső kereskedelmi iskola igazgatójánál nyújtják be, amely iskola állandó lakóhelyükön, vagy ahoz legközelebb van. A kérvényhez szülői, iskolai, erkölcsi és oly hatósági bizonyít-

ványt kell mellékelni, mely a folyamodó iskolai tanulmányai óta eltöltött foglalkozást is igazolja.

A kereskedelmi iskola igazgatója a beérkezett kérvényeket a tanári kar véleményes jelentésével együttesen október hó első felében terjeszti a főigazgatóhoz.

Ugyancsak a kérvény benyújtásakor lefizetendő a beirási és az évi tandíj, mely díjak azonban kedvezőtlen elintézés esetén a folyamodónak visszaadtnak.

A beiratási és a tandíjak fizetése alól senki sem menthető fel. A magánvizsgálati engedélyt nyert egyének az előadásokat nem látogathatják.

A magánvizsgálatok mindenkor a főigazgató vagy megbízottja elnöklete alatt tartatnak június havában, illetőleg a felső osztálybeli magánvizsgálatok az írásbeli érettségi vizsgálatok előtt.

Az elnök állapítja meg a vizsgálat napját is. A vizsgáló bizottság tagjai a főigazgató (vagy megbízottja), az iskola igazgatója és azon osztály tanárai, amelyből a jelölt magánvizsgálatot tesz.

A jelölttől a vizsgálat megkezdése előtt megkövetelendő személyazonosságának igazolása. A vizsgálat kiterjed az illető osztály minden egyes tantárgyára; írásbeli és szóbeli és akként tartandó meg, hogy a jelöltnek az osztály összes tanítási anyagából való jártassága kitűnjék. A dolgozatok külső alakja úgy bírálendő el, mint a rendes tanulónknál.

A bizonyítványt, amelyen feltüntetendő a vizsgálati engedély száma és kelte s hogy magánvizsgálat alapján állítottatott ki, nemkülönben a vizsgálat lefolyásáról felvett jegyzőkönyvet a vizsgáló bizottsági elnök, az igazgató s az illető osztályfő írják alá. Amennyiben a főigazgató nem maga elnökölt, a jegyzőkönyv hozzá felterjesztendő.

Szeptemberben tartandó pótló vizsgálatokra kellően indokolt esetekben a magánvizsgázóknak is, akik a tanévvégi magánvizsgálaton igazolt betegség, vagy más súlyos ok miatt nem vehettek részt, a tanári kar adhat engedélyt. Ha az illető szeptemberben sem jelentkezik, vizsgálati engedélye további érvényét elveszti összes lefizetett díjaival együtt.

Vizsgálatok összevonása nem engedhető meg. Kivételes esetekben azonban és ha a jelölt előző vizsgálatát legalább is jó eredménnyel tette le, a következő osztályból főigazgatói engedéllyel már fél év múlva jelentkezhetik vizsgálatra.

Különbözeti magánvizsgálat engedélyezését kérhetik azok a gyakorlati életben működő ifjak, akik a középiskola nyolcadik osztályának sikeres bevégzését igazolják, vagy érettségi vizsgálatot megfelelő sikerrel tettek.

Folyamodni oly módzatok mellett lehet, mint a rendes magánvizsgálatért. Az első esetben az írásbeli és szóbeli különbözeti vizsgálat kiterjed a felső kereskedelmi iskola különbözeti tárgyaiknak mind a három évi tanítási anyagára, amit a rendes érettségi vizsgálat követel, a középiskolai érettségi bizonyítvány alapján pedig a jelöltnek írásbeli és szóbeli érettségi vizsgálatot kell tennie a felső kereskedelmi iskola különbözeti tárgyaiból.

A magánvizsgálati díj mind a három osztályra nézve 80—80 K, melyből minden vizsgáló tanárt tantárgyanként egy rész, az igazgatót, mint ilyent, még egy rész illet meg.

A vizsgálatnak a jelölt részéről komoly ok nélkül való megszakítása a vizsgálati díj elvesztését vonja maga után. A tandíj és beiratási díj minden osztály magánvizsgálat után, valamint a magánvizsgálat ismétlése esetén is fizetendő.

A különbözeti vizsgálatoknál tandíj nem, hanem 120 K vizsgálati díj, illetőleg az érettségi vizsgálatért az érettségi vizsgálat szabályszerű díja fizetendő. E vizsgálat díjából is az igazgató, amennyiben vizsgázó és a vizsgázó tanárok tantárgyanként egyenlő jutalékban részesülnek; ezentul az igazgatót még egy rész illeti meg.

Ezen új szakaszokban megállapított szabályok 1903. év szeptember havától kezdve kötelezők.

A már tárgyalás alatt levő magánvizsgálatok ügye az eddigi szabály szerint nyerhet elintézés, valamint a már eddig engedélyezett magánvizsgálatok is az eddigi eljárásnak megfelelően tartandók meg.

Képviselőtestületi ülés.

A városi képviselőtestület f. hó 20-án Várhidy Lajos polgármester elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott.

Elnöklő polgármester üdvözlővén a megjelent

képviselőket, az ülést megnyitja s jegyzőkönyv hitelesítőül dr. Rosenthal Jenő és Varga György képviselőket jelöli ki.

Egy házhelyül szolgáló városi ingatlanok eladása tárgyában a városi tanács által kötött adásvevési szerződést a közgyűlés jóváhagyta.

Ezután a május 6-iki közgyűlés határozatából kiküldött bizottság javaslatához képest az egyes szakbizottságokat a közgyűlés következőleg alakította meg:

A jogügyi (közigazgatási és felügyelő) bizottság tagjai: Árvay Lajos, Boschán Gyula, dr. Czinder István, Hajik István, dr. Keresztury József, dr. Obersohn Mór, Thassy Kristóf.

A gazdasági és pénzügyi (számvizsgáló, alapítványi, kölcsönügyi, fogyasztási) bizottság tagjai: Bedő Vendel, Büchler Jakab, dr. Csák Károly, Deutsch Ferenc, Fangler Mihály, Fischer László, Fischer Pál, Heinrich Vilmos, Heinecz János, Kovács Károly, Mondschein Samu, dr. Obersohn Mór, Soroncz József, Udvardy Ignác, Udvardy Vince, dr. Zarka Zsigmond. — Számvizsgálók lettek: dr. Csák Károly, Heinecz János, Mondschein Samu és Udvardy Vince.

Az építési- és uti bizottság tagjai: Árvay Lajos, Baly Béla, Faragó Béla, Graner Géza, Háczky Kálmán, dr. Jámor Márton, Köhler Ede, Kovács László, Krosetz István, Lányi Kálmán, Preszler Gyula, Stefánecz József, Varga György.

A közkórházi (közegészségügyi és temetői) bizottság tagjai: Fangler Mihály, Goldfinger János, dr. Hány István, Ján Ferenc, Kaszter Sándor, Keszly Ferenc, Kummer Gyula, Legáth Kálmán, dr. Rosenthal Jenő, Rosenberg Zsigmond, Skublies Imre, Udvardy Ignác.

Az iparos tanonciskolai bizottság tagjai: Baly Béla, Domokos Ignác, Fridrich Márkus, Fürst Samu, Kovács László, Kummer Gyula, Rosenkrancz József, Vörös Gyula.

Az esküdtek és legtöbb adót fizetők névsorának egybeállítására hivatott bizottság tagjai: Balogh Gyula, Fischer Pál, Grünbaum Ferenc, dr. Kele Antal, Puer István.

Az ovoda felügyelő bizottság tagjai: Boschán Gyula, Csertán Károly, Dervarics Lajos, Engelman Izrael, Hajik István, Heinecz János, Kiss Lajos, Kászonyi Mihály, Köhler Ede, Lányi Kálmán, Legáth Kálmán, Paukovich György, Schmidt József, Udvardy Ignác, Várhidy Lajos.

Arvaszéki kültagok: dr. Jámor Márton, dr. Kele Antal, dr. Keresztury József.

Ezután előterjesztetett a városi tanács javaslata a téglák készlet eladása tárgyában.

Hosszabb vita után, melyben résztvettek Boschán Gyula, dr. Czinder István, Fangler Mihály, Kovács Károly, Hajik István, Varga György és Udvardy Ignác képviselők, a polgármesternek alapos és tárgyilagos felvilágosítása után a közgyűlés egyhangulag elhatározta, hogy ha valakinek frissen égetett téglára van szüksége, annak ezere 24 koronáért adandó, míg a kirakás sorrendjében vásárolt téglák ezerének ára marad a már közgyűlésileg megállapított 20 K. Végül az újabban égetni kezdett redős cserépszindely ezerének árát 70 koronában, a négyzetes járdák téglák ezerének árát 30 koronában állapította meg a közgyűlés.

Türje ünnepe.

Kutrovác Ernő győri felszentelt püspök f. hó 18-án érkezett Zalazentgrótról Türjére dr. Rédey Gyula apátkanonok és dr. Bözinger Rezső szentszéki jegyző kíséretében, hogy a türjei, görbői és tekenyei plebánia híveinek kiossza a bérmálás szentségét.

Türje határán a község előljárósága nevében Illés Ráfél kormányzó üdvözölte a püspököt, aki harangzúgás mellett vonult a sorfalat képező óriási közönség sokasága között a templomba, ünnepélyes áldásban részesítve a hívőket.

A község és a prépostság által emelt, nemzeti színű zászlókkal és a prépostság színeivel díszített szép diadalívek alatt vonult be az ünnepi menet. Egy leányka kedves közvetlenséggel elmondott beszédben virágcsokrot nyújt a püspöknek.

Május 19-én a püspök csendes miséje után Illés Ráfél türjei lelkész és premontrei kanonok mondott megható beszédet az ünnep jelentőségéről. Ez után pedig 985 hívő részesült a bérmálás szentségében.

A végáldás után következtek a tisztelgések

az ünnepségen megjelent notabilitásoknál. Úgy a messze vidékről megjelent papság, valamint tanfőnökség testületileg tisztelgett a bérmálást teljesítő püspöknél, dr. Kuncz Adolf prépost-praejlesztő püspöknél, dr. Jankovich László gróf főispánnál, Csertán Károly alispánnál, dr. Rédey Gyula apátkanonoknál, dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos tanfelügyelőnél és Illés Ráfél kormányzóknál.

Az illusztris társaságot dr. Kuncz Adolf prépost látta vendégül fényes asztalánál. Ő üdvözölte szívből fakadt meleg szavakkal az apostoli feladatát oly megható buzgalommal betöltő bérmáló püspököt, dr. Hornig Károly báró megyés püspököt; a főispán és alispán emeltek poharat a lelkészkedő papság nagy és fontos hivatására. Dr. Kuncz Adolf dr. Rédey Gyula apátkanonokra, dr. Ruzsicska Kálmán tanfelügyelőre és Malatinszky Lajos főszolgabíróra emelt poharat. Dr. Rédey Gyula a prépostra, mint egykori kedves tanárára, dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelő dr. Rédey Gyula apátkanonokra és Illés Ráfél jószágkormányzóra, mint felejtetlen iskolatársaira, majd Stronszky Ágoston préposti titkárra és premontrei kanonokra mondott köszöntőt.

Ünnepelték a lelkészkedő papságot is, mely az esperesekkel és egyházi tanfelügyelőkkel együtt igen nagy számban jelent meg.

A példás rend, a szép idő, a gyönyörű virág- és zászlódsz, az áhítatos közönség ünnepi hangulata nagyban emelték a nap fényét és jelentőségét, mely örökre emlékeztető módon nyilvánult az egyházi és világi hatóságok nemes összhangjában.

Isten félelme, a haza lángoló szeretete, a humanizmus testvéri békéje, az ifjúság szívének és elméjének gondos nevelése voltak a jelszavak, melyek a szent lélek ajándékát társadalmi keretben is beoltották a lelkekbe.

Mindezekre pedig meleget és fényt árasztott dr. Kuncz Adolf prealatus, aki mint főpap, ember és házi ur egyaránt megható jelét adta lelki magasságának.

Kutrovác Ernő felszentelt püspök, aki közvetlenségével és szeretetreméltóságával mindenkit elvarázsolt, május 23-ig marad a prépost vendége s teendői mindennapi apostoli utját a bérmálás sorrendjére kitűzött plebániákra.

Az ünnepelő közönség mély tiszteletéről és hí bennsőségről tanuskodó táviratban üdvözölte dr. Hornig Károly báró megyés püspököt.

Egy jelenvolt.

Szinészet.

Micssey György színtársulata kedden mutatkozott be a zalaegerszegi közönségnek, már t. i. akiknek bemutatkozhatott. Kongott a színház, mindössze 40—50 bérlő nézte végig az előadást. Ezek a körszékbérlők rendes alakjai a zalaegerszegi színháznak. A névsort a direktor ideérkezése előtt összeállíthatja, de azt is biztosra veheti, hogy rajtuk kívül kiesiny a megmozdítható publikum. Úgy látszik az irodalmi és művészeti igények vidéken annyira leszállottak, hogy sokan egyáltalában nem érzik szükségét az újabb színműirodalommal való ismeretségnek, mert a vidéki szinészet sorsa bizony az egész országban mostoha. Azt azonban egészen bátran konstatálhatjuk, hogy akkora érzéketlenség, mint nálunk, aligha található széles e hazában, mert itt — úgy látszik — még a legfrissebb sütetű ujdonság sem kell s az előadások művészi névője sem tud közönséget toborozni.

Micssey igazgató csupa ujdonságot vett fel a repertoárba s amit eddig nyújtott, kifogástalan.

A társulat művészi gárdája számottevő tehetséggel és dicséretes ambícióval lép a közönség elé s az igazgató nem ígéretekkel, hanem kitűnő előadásokkal, jó darabokkal akar hódítani.

A társulatnak nincs szüksége a hirlapi reklamra, mert amit a vidéki közönség igényelhet, annyit mindennap nyújt. Nem a színészek kedvéért írjuk a dicséret sorokat, hanem a közönség érdekében, mert ha Micssey igazgató nálunk rossz tapasztalatot szerez s üres kasszával távozik, valószínűleg nem lesz kedve többé hozzánk jönni; s a kéréstől egyszer majd szépen kicseppenünk s átengedjük a várost ötödrangú trüppök örökös vándorlásának; evvel pedig csak mi veszünk legtöbbet.

Ezideig láttunk két operettet, egy operát, egy bohózatot és egy színművet. A társulatot tehát meglehetősen ismerjük.

Bemutató előadásaként Faragó-Izso „Casanova” című operetteje került színre. Nem csodáljuk, ha a darab a fővárosi színpadról hamar lekerült. Zenéje csupa reminiscencia, szövege nem sokat ér. Kár azért a poetikus gondolatért, amely a librettonnak létet adott. Agyonüti a sikerületlen scenirozás és a gyenge zene. Az előadás minden ízében kifogástalan volt. Ragányi Iza (a sáttán felesége) kitűnően énekel, kedvesen játszik. Casanovát Gulyás Menyhért, a ki nagyon tehetséges színész, játszotta, de úgy látszott, hogy a szerep nem kedvére való. Más szerepkörben van ő otthon. Az öszjáték, a karok sikerültek. A diszletek szépek. Vidéki színpadon többet nem lehet kívánni.

Szardán Molnár Ferenc bohózata, a „Doktor ur” került színre. A szerző a zalaegerszegi közönség nagy részének kedves ismerőse, tehát telt házat reméltünk, de bizony kevesen maradtunk. A darab se jobb, se rosszabb a modern bohózatoknál, amelyek egy időnyre vannak szárvá. Kacagtat és feledésbe megy. — Kedves volt Haraszi Mici Lenke szerepében. Bájos kis naiva; játéka olyan közvetlen, mintha nem is a világot jelentő deszkákon mozogna. Temperamentumos színész Szigeti Andor (Dr. Sárkány); Gulyás Menyhért Puzsér szerepét igazi művészettel játszotta meg.

Csütörtökön „Hofmann meséi”-t adták. Vidéki színpadon kevés sikerültebb operaelőadást láttunk. Offenbach felséges zenéjét vidéken rendszeren csak profanizálni szokták, Micssey társulata azonban megfelelt a nehéz feladatnak. Tordai Melissa gyönyörűen énekel. Baranyai Ferenc tenorja nem mindennapi hang s ószintén szólva, senki sem mert annyit várni, mint amit ezen az estén színészeink nyújtottak.

Pénteken Baacsányi, Fényes Samu híres színműve került színre. Ismét lett volna jögeim ahoz, hogy telt házat reméljünk, mert Baacsányi, János zalavármegyei ember volt s talán érdekel mindenkit a tapolezai parasztluból lett költő életének drámája. A telt ház újra remény maradt. — Fényes Samu darabja tele van mély költészettel; alakjai nemese, érzelmei mélyek és igazak; nyelvezete ragyogó, zengzetes magyarság. És Simon Jenő Baacsányi szerepét úgy játszotta, hogy egy mondata sem tévesztett hatást. Meghatóan kedves volt Haraszi Mici Jolán szerepében. Krisztinát Véesei Ilona játszotta, akinek átkában a színtársulat egy kiváló drámai erőjét ismertük meg. Sikerült alakításokat mutattak be: Gulyás Menyhért (Sehi), Olasz György (Baacsányi György), Erdős Károly (Nalácsi), Szigethy Andor (Kelemen szinigazgató).

Tegnap „Jafet tizenkét felesége” víg operette került színre ugyancsak kifogástalan előadásban. A jövő hét műsora elég változatos ahoz, hogy nagyobb érdeklődésre számíthassunk.

Hírek.

Törvényszéki bírói kinevezés. Ő felsége a király Gözöny Sándor nagykanizsai törvényszéki albirót a nagykanizsai törvényszékhez biróvá nevezte ki.

Pénzügyi áthelyezés. A m. kir. pénzügyminiszter dr. Bujkowszky Gusztáv zalaegerszegi és Martinecz Rikárd ipolysági kir. pénzügyi segédtitkárokat, továbbá Horváth Ferenc tapolezai és Faragó Manó letenyei m. kir. adóhivatali ellenőröket kölcsönösen áthelyezte.

Gyászhir. Fitos Márton, Zalavármegye levéltárnokát, nagy csapás érte. Neje szül. Skublies Eugénia hosszas betegség után e hó 22-én elhalt. A család a következő gyászjelentést adta ki: Nagylengyeli Fitos Márton és fia Jenő a maguk, és a széleskörű rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel jelentik a hí és példás hitvesnek, hön szeretett drága jó anyának és rokonnak, nagylengyeli Fitos Mártonné szül. besenyői és velikei Skublies Eugénianak élete 41-ik, boldog házasságának 14-ik évében 1903. évi május hó 22-én d. e. 3/4 12 órakor, hosszas súlyos szenvedés és a haldoklók szentségeinek ajtatos felvétele után történt gyászosan elhunytát. A drága halott hült tetemei folyó évi május hó 24-én délután 4 órakor fognak Zalaegerszegen beszenteltetni és a besenyői családi sirban örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise-áldozat pedig f. évi május hó 23-án reggel 9 órakor fog a Mindenhatóknak bemutatni. Zalaegerszeg, 1903. május hó 22-én. Áldás és béke drága hamvaira!

Kinevezés. A pénzügyminiszter Ujlaky Béla alsólendvai illetőségű, vajdahunyadi adóhivatali gyakornokot Hátszegre adótitkárrá nevezte ki.

A Zalamegyei Általános Tanítói Testület központi választmánya Szalay Sándor tantestületi elnök elnöklésével f. hó 20-án Zalaegerszegen az állami elemi iskola tanácstermében ülést tartott, amelyen az új alapszabályok értelmében résztvettek a testület tisztviselői, a járáskörök részéről kiküldött tagok. Megjelent a gyűlésen dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, vármegyei tanfelügyelő is. — Elnök melegen üdvözlőlvén a központi választmány megjelent tagjait, az ülést megnyitja s részletesen beszámol az 1902. július hóban Zalaszentgróton tartott tantestületi közgyűlés határozatainak végrehajtásáról, a testület kebelében azon idő óta előfordult ügyek elintézéséről, a felmerült országos tanügyi mozgalmakról s azokban az egyesületnek mi módon való részvételéről. A központi választmány a testületi elnöknek részletes és az egyesületnek majd egy évi működését híven feltüntetett jelentését helyesléssel vette tudomásul. — Ezután tudomásul vette a közgyűlés az egyes járáskörök elnökeinek jelentését a járáskörök részéről a központi választmányba beválasztott két-két tagról. Tárgyalta a központi választmány az egyes járáskörök által betervezett pályatételeket a megyei tanítótanárság által kitűzendő pályamunkára s majd egyhangulag abban állapodott meg, hogy pályatételül a következő, nagyon is aktuális a gyakorlati irányu kérdést tűzi ki: Az olvasás tanítás újabb irányai, ezek előnye vagy hátránya az irvaolvasással szemben. Pályadíjjal 120 koronát tűztek ki olyképp, hogy a viszonylagosan legjobb három munka 60, 40 és 20 korona jutalomban részesül, a harmadik jutalommal az egyesületi tagok munkakedvét óhajtván fokozni. A bíráló bizottság tagjaivá választották Szalay Sándor testületi elnök elnöklete alatt Szabó István, Bánakovich János, Hajgató Sándor és Poredus Antal központi választmányi tagok. A nagykanizsai járáskör a központi választmányának bejelentette, hogy a területén egyes, megnevezett községekben oklevél nélküli, iparukat elhagyott egyének működnek tanítókként. A központi választmány megkeresi a kir. tanfelügyelőséget, hogy az illető helyeken működő kontár-tanítókat elmozdítása iránt a szükséges intézkedéseket tegye meg. — Az ülésből kiküldött számvizsgáló bizottság nevében Csathó Alajos tett jelentést, mely szerint a számadást rendben találták s az ülésben Kertész József egyesületi alelnök volt pénztáros a takarékpénztári könyvet s a meglévő pénzkészletet átadta Bánakovich János új testületi pénztárosnak. — Végül a központi választmány a jövő 1904-ik évben tartandó megyei tantestületi közgyűlés helyéül Keszthelyt jelölte ki.

Cseléd-díjazási ünnepély. Szép ünnepély folyt le folyó hó 21-én Nován nagyszámu érdeklődő közönség részvétele mellett. E napon adták ugyanis át Horváth Ferenc urodalmi cselédnek 27 évi buzgó szolgálatainak jutalmául a földmivelésügyi miniszterium kitüntetését: a 100 korona díjat és díszoklevelet. A lélekemelő ünnepélyt Mayer István járási főszolgabíró nyitotta meg, méltatva az ünnepség fontosságát; szólt a becsületes munkáról; majd az országos cselédpénztár hasznos voltáról, ajánlván azt a megjelent közönség figyelmébe. Ezután szólt Stadel János zalatárnoki földbirtokos, mint akit a vármegye főispánja a kitüntetés tárgyának átadására felkért; nagy hatást keltett beszédében ő is részletesen foglalkozott az országos munkás pénztárral; majd méltatta a kitüntetett cseléd hűségét és kitartó munkásságát s társainak követésére ajánlotta és átadta a derék cselédnek a 100 K jutalmat és a díszoklevelet, melyért a kitüntetett egyszerű szavakban mondott köszönetet. Végül Tornócs Gábor esperes-plebános szólt, a kitüntetettet, mint buzgó katolikust emelve ki s jutalmul a maga részéről neki 10 koronát adott át. Az ünnepséget gr. Batthyány Zsigmond vendégszerető házában gazdag lakoma zárta be, melyen számos lelkes felköszöntőt mondtak és táviratilag üdvözölték dr. Darányi Ignác minisztert és dr. Jankovich László gróf főispánt.

Fullér János pusztadericsi majorgazdát a földmivelésügyi miniszter szintén 100 korona jutalommal és díszoklevéllel tüntette ki hosszú és hűséges szolgálataért. Fullér jelenleg dr. Hány István vármegyei főorvost szolgálja s már 56 éve áll egy család szolgálatában, becsületes munkával szerezvén meg a mindennapi

kenyeret s hűséggel és szorgalommal érdemelve ki gazdáit szeretetét.

A jutalmat a múlt vasárnap adták át neki szép ünnepély keretében, amelyen részt vettek dr. Hány István és családja, Deák Mihály földbirtokos a főispán és Marton László földbirtokos a Gazdasági Egyesület megbízásából; valamint a Hány család vendégei.

Deák Mihály a kitüntetett gazdához s a cseléd-séghez szép beszédet intézett, becsületes munkára, szorgalomra buzdítva; a tisztességes munka értékét, megbecsülését hangoztatva. Ezután átadták a jutalmat az öreg szolgának, aki azt meghatottan köszönte meg. Az ünnepély után a cseléd-ség urasága szíveségből vig lakomát esapott s az ünnepélyen részt vett vendégsereg dr. Hány István vendégszerető házában vidáman fejezte be a szép napot.

Tanítói közgyűlés. A veszpréme gyházmegyei róm. kath. tanítóegyesület sümegi köre Bánfi Alajos elemi iskolai igazgató elnöklete alatt tartotta tavaszi közgyűlést. A gyűlést megelőzőleg Károlyi János sikerült gyakorlati tanítást tartott. Pap József tartalmas felolvasást tartott a gyümölcstenyésztésről. A közgyűlés utolsó tárgya volt az évvégi iskolai jelentések egybeállítására vonatkozó javaslat, amelyen többek hozzászólása után több módosítást tett a kör.

Birói áthelyezés. Ő felsége a király megengette, hogy Schiffer Antal tapolezai járásbíró-sági albiró eddigi minőségében a pestvidéki járásbíró-sághoz saját kérelmére áthelyeztessék.

Sümeg város képviselőtestülete tavaszi közgyűlésén Gyömörey Gáspárnak, mint a törvényhatóság kiküldöttének, elnöklete alatt tárgyalta 1902. évi zárószámadását, amelyet a közgyűlés elfogadott s felülvizsgálat végett a vármegye törvényhatóságához való felterjesztését elhatározta. — A folytatolagos gyűlést a városbíró elnöklésével tartották. Intézkedtek a Ramasetter féle kiházasítási díjak kiosztása tárgyában. — A gazdasági ismétlő iskola ügyét illetőleg felirnak a közigazgatási bizottsághoz, hogy ennek felállításától a zárdaügy megoldásáig mentse fel a várost. — Több illetőségi ügy elintézése után elhatározták a községi dűlő utaknak gyümölcs-szeder- és akácfaikkal való beültetését.

Az alsólendvai járási jegyző-egylet Alsólendván tartotta évi közgyűlését, amelyen a tisztviselői kart megválasztották. Elnök lett Baranyay Kálmán, a járási jegyző-egylet megalapítója, jegyző Hadrovics Elek, pénztárnok Pallér Jenő; választmányi tagok: Grassanovics Antal, Rácz István és Koller Nándor.

A soproni tornaverseny. Főgymnasiumunk ifjúsága a soproni tornaversenyen, a mely f. hó 21-én tartatott, igen szép diadalt aratott. Az intézetből 36 tanuló, az igazgató, Kern Antal és dr. Kovács Gyula tanárok és Takács József tornatanár felügyelete alatt f. hó 20-án d. u. indult el és este értek Sopronba, a hol egy ovodában voltak elhelyezve. A diákok fejünkint élelmezésükért és utiköltségükért csak 9 koronát zettek. Az összetett versenyben és a csapat-tornázásban az intézet 2 oklevelet szerzett. Első rendű kitüntetés, ezüst érmet kapott Behm Lajos, másodrendűt, bronz érmet Thassy Kristóf, Klosovszky Ernő, Kovács Jenő, Amtman István, Császár Ernő. Azonkívül kapott az intézet egy első rendű dícsérő oklevelet a füles lapdajátékban tanusított ügyességéért, a füleslapdában ugyanis a keszthelyi főgymnasiumot 3 : 0 gollal megverték. Mint értesülünk, az intézet igen jó hírnévvel hagyta el Sopron városát, ahol az ifjak lelkes és pontos játékuikkal, ügyes tornájukkal és fegyelmezett viseletükkel mindenki tetszését megnyerték. A verseny után az ifjak egy része Savanyukut fürdőhely és Fraknó vára megnézésére végett kirándulást tett.

Házi tolvaj. Lenés Terézia nyirádi leány éveken át szolgálalt egy itteni polgárnál. Megbízta a leányban, mert odaadó, szorgalmas s lelkiismeretesnek látszott. Később azonban rutul visszaélt gazdája bizalmával, mert amint kitudódott, a leány különféle holmikát összezsomagolt és ellopt. Ezeknek egy részét barátjának, Kovács Vilmának adta, a hol a rendőrség megtalálta. Lenés Terézt letartóztatták és átadták a kir. ügyészségnek. Az orgazda ellen folyik a vizsgálat.

Elkobzott rákok. Három budafai lakos, névszerint Csepregi József, Molnár József és Szabó Lajos jó rákász hírében állnak. Évenként több ezer darabot szállítanak be a városba, a hol

nagyban kereskedik velük egy idevaló kereskedő. A múlt héten is hoztak be 500 darabon felül. Itt azonban megsugták a rendőrségnek, hogy a rákok nem bírnak az előirt mértékkel. Ezért lefoglalták és valamennyit visszaöntötték a Zala folyóba, a hol amugyis nagyon kifogyó félben vannak.

Öngyilkosság. Czikai Teréz 56 éves nő Nemesvitán magát felakasztotta. Az öngyilkos nő az utóbbi időben váltót hamisított, amit öngyilkossága előtt irt az asztalra. Valószínűleg a bűntételtől való félelem kergette a halálba.

Mérnöki jelek. Városunkat lejtmezezik. A munkálattal foglalkozó mérnökök különféle jeleket állítanak föl a városban is, a mezőkön is. Miután ezekre a jelekre a munkálatoknál szükség van, figyelmezteti a hatóság a közönséget, hogy megrongálásuktól tartózkodjék, gyermekeire mindenki vigyázzon, nehogy ezek kárt tegyenek bennük, mert a ki ellen ezeknek a megrongálását be lehet bizonyítani, szigorúan megbüntetik.

Hűtlen cseléd-társ. Fentős Teréz és Szóka Rozi együtt szolgáltak a városban. Jó barátok voltak, noha ismeretségük új volt, teljes jó egyetértésben éltek egymással. Annnyira megbíztak egymásban, hogy nem tudták legföltettebb titkukat sem egymás elől elhallgatni. Így megtudta Fentős Terézia, hogy barátjának szép ruhája van és hogy hol tartogatja azt. Egyik este aztán az a gondolat fogamzott meg agyában, hogy barátjánője ruháit a magáévá teszi. Az elhatározást tett követte. Mialatt Szóka Rozi vacsorájának elköltésével volt elfoglalva, Fentős Terézia bement a cselédszobába, összezsomagolta társnőjének mindennemű ruháját és ellopta. Károsult panaszára a rendőrség kinyomozta az esetet, tettelet tartóztatta s átadta a királyi ügyészségnek, a hol meg fogják büntetni. Az ellopt s mintegy 100 koronát érő ruhaneműek megkerültek.

A dutyi elől a halálba. Kovács Mihály keszthelyi bogárnérséget valami éjszakai esendzavarás miatt néhány napi elzárásra ítélték. A különben józan életű, szorgalmas iparos annyira irtóztott a becsukástól, hogy a Balaton hullámaiba vetette magát s meghalt.

Ellopták az óráját. Szép órája volt Kovács Istvánnak. Szerette is, mert nem csak az órát, hanem a napokat is megmutatta hűségesen. Nem tette volna le egy pillanatra sem, mert féltette nagyon. Azonban másnak is fájt a foga a szép órára s ez kileste az alkalmat, a mikor Kovács nem volt odahaza, bement ennek a szobájába és a szép órát elemelte. Szegény Kovács István most a rendőrséggel keresteti az óráját.

Pofozkodó legények. Kondor István, Jákli István s Bor József helybeli legények a koresmából mentek a minap hazafelé. Utközben valami fölött összekülömböztek s elkezdtek egymást pofozni. Ezt a procedurát addig folytatták, a mig bele nem untak. Most persze egyik a másikát pereli a kapott pofonok miatt.

Jókedvű kovács legény. Varga Sándor alsórajki kovács legény azt állítja magáról, hogy ő a világ legjobbkedvű kovácslegénye. Meg is mutatta ezt a múlt héten, mikor a városba vetődött és itt sorra járta a koresmákat. A sok literes üveg kiürítésétől azután olyan végtelenül jókedve lett Vargának, hogy ezt már nem folytathatta magába, hanem szabad folyást engedett érzelmeinek. A mindenbe kotnyeleskedő rendőrség nem respektálta Vargának azt a polgári jogát, hogy kedve szerint kidalolhassa a jókedvét, beinvitálta magához és néhány napig vendég gyanánt magánál marasztalta.

Romlott hust hoztak Nováról a városba és itt ki akarták mérni; de pórul jártak, mert besugták a rendőrségnek, a mely a városi orvossal és 2 állatorvossal megvizsgáltatta és miután ezek egyhangulag romlottnak, az egészségre ártalmasnak találták, elkobozta és a gypmesteri telepen elásatta. A dolog komikus oldala abban nyilvánul, hogy hallomás szerint a cigányok, a kik a hus elásásának nesztét véve, ebből éjjeli időben loptak, jól lakmározta és kutya bajok sem lett.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a Ferenc József keserűvíz valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferenc József keserűvizet.

Vásár. Zalaegerszegen a legközelebbi vásár június 2-ika helyett június 3-án lesz.

A kertészek iparigazolványa. A kereskedelemügyi miniszternek tudomására jutott, hogy egyes elsőfokú iparhatóságok a gyümölcs, konyha és virágkertészetet ipari foglalkozásnak tekintik s a jelzett kertészeti ágak művelőit iparigazolvány váltására kötelezik. A vármegye alispánjához érkezett körrendeletében kimondja a miniszter, hogy ez a felfogás téves, mert az ipartörvény 183. § a) pontja szerint, melynek értelmében egyebek között a kertművelés általában, valamint a kertműveléssel összefüggő mellékiparágak is, amennyiben az illetők leginkább saját nyersterméneik feldolgozására és eladására szorítkoznak, ki vannak véve az ipartörvény rendelkezései alól. Addig, míg valamely kertész saját terményeinek feldolgozására, elárúsítására szorítkozik, nem tekinthető iparosnak, vagy kereskedőnek, még abban az esetben sem, ha terményeinek elárúsítása céljából üzletet tart fenn. Ellenben azok az egyének, akik csakis mások terményeit alakítják át értékesítés céljából, mint a koszorukötők s egyáltalában a virágkötéssel foglalkozók, valamint azok az egyének, kik mások terményeinek elárúsításával foglalkoznak, iparosoknak, illetve kereskedőknek tekintendők s mint ilyenek, ezen foglalkozásukat csak iparigazolvány alapján gyakorolhatják.

A katona szabadító. Egy furfangos család köröznek, aki a szomszéd vármegyékben több jómódu gazdát rászédett. Miniszteri tisztviselőnek adta ki magát s a katonasorban levő legényeket avval biztatta, hogy kiszabadítja őket a katonaságból, ha jól megfizetik. Azt mesélte, hogy a miniszteriumból van kiküldve, hogy így pénzt szerezzen, mert ebben az ex-lexes világban adót senki sem fizet s a kormány nem képes az állam kiadásait fedezni. A katonaszabadítás legkisebb taksája 200 K volt, de fizettek neki 1000 koronát is. A család több ezer koronára rugó összeget harácsolts össze s mikor a hatóság el akarta csipni, ügyesen megszökött.

Talált postafeladó vevények. Két darab chequ utalvány föladó szelvényt találtak az utcán s átadták a rendőrségnek, a hol a jogos tulajdos átveheti.

Arany árkeletpótlék június hóra. A vámilletékeknek ezüstben történő fizetésénél vagy biztosításánál az arany árkeletpótlékot (ázsiót) június hóra 19 1/2 %-ban állapították meg.

Elveszett. A nekeresdi szőlőteleptől Gógánhegyig elvesztettek egy anore, remontoir, férfi zseborát. A városból az alsóerdőre menet pedig egy arany óralánc veszett el. A becsületes megtaláló adja át a rendőrségnek.

Mult hetivár. A mult hetivásárra fölhajtottak 500 darab sertést, eladtak belőlük 390 darabot. Szarvasmarhákból fölhajtottak 247 darabot és eladtak belőlük 143 darabot.

Vetőmagvak ára Mauthner Ödön budapesti magkereskedő értesítése szerint Budapesten 50 kilogrammonként: *Lóhere* 74—78 K; *Lucerna* 55—60 K; *impregnált répamag* faj szerint 35—48 K; *répamag kereskedelmi áru* 27—44 K; *muhar* 8—9 K.

Állategészségügyi kimutatás vármegyénk területén május hó 17-én a hivatalos adatok alapján: *veszettség*: Drávacsány 1 u.; *ragadós szájszél-és körömfájás*: Pölöske 1 u., Karmacs 1 u.; *ivarszervi hólyagos kiütés*: Drávavashid 1 u., III. Hegykerület 3 u., Homokkomárom 5 u., Szepetnek 1 u., Csörnyeföld 2 u., Dobri 2 u., Egyeduta 2 u., Felsőszemenye 1 u., Kutfej 1 u., Letenye 1 u., Oltára 4 u., Rátka 1 m., Tótszentmárton 1 u., Nagylengyel 1 u., Pókafa 3 u.; *rühkór*: Arács 1 u., Tapoleza 1 u.; *sértésorbánc*: Gógánfa 5 u., Szepezd 5 u., Vászoly 16 u., Zalabér 1 u.; *sértésvész*: Alsószenterzsébet 4 u., Baksa 12 u., Csesztreg 14 u., Völgyifalu 3 u., Balatonmogyoród 1 u., Galambok 9 u., Komárváros 6 u., Marócz 7 u., Rátka 1 m., Tormaföld 1 p., Káptalanfa 1 u., Megyer 1 m., Háshágy 1 m., Pusztaderics 4 u., Söjtör 3 u., Zalaistvánd 8 u., Túrje 1 u.

Irodalom.

Nagy idők. Nagy idők történetét írja Acsády Ignác: A Magyar Birodalom Története című művének 13-ik és 14-ik füzetében. Nagy Lajosnak és közvetlen elődeinek korszakát rajzolja. A magyar történetírásnak legszebb fejezetei közé

tartoznak azok a lapok, melyeken Acsády Lajosnak alakját, politikai és uralkodói egyéniségét rajzolja meg. Nincs történeti munkánk, melyben e nagy király jelentősége olyan pregnansul ki-domborodnék, mely oly tiszta képét nyujtaná Nagy Lajos munkájának, szociálpolitikai és diplomáciai tevékenységének. Nem csak a csataterén, a politikai tevékenységben egyengette Magyarország nagyságának utját, hanem a kereskedelem és ipar terén is. Ezt a Nagy Lajost nem csak csodáljuk, de szeretjük is, sőt, a mi több, meg is értjük, mert belelátunk a lelkébe és nyomon követjük emberi és uralkodói fejlődését. Acsády gyönyörűen kiállított munkája az Athenaeum kiadásában jelenik meg 40 füzetben és egy-egy füzet ára 60 fillér.

A francia forradalom felvilágosodott tanait először az arisztokratia karolta fel. A sors kedveli az ilyen ellentéteket és az eszmékért, melyeket a sanculotteok vittek diadalra, először a szalonok finom urai és csipkés dámai lelkesültek, Walpole párisi leveleit kell olvasni, vagy Taine finom leírását, hogy egészen élvezze az ember azt e finom illatot, melyet az olyan hölgyek, mint Choiseul hercegné, vagy Madame Du Deffand szinte kileheltek. Az élet szinte ünneppé vált, nem hiányzott az ihlet sem és bárminő kötelező volt a galantéria, a beszélgetés nem tért ki a tudomány és a humanitás problémái elől sem és a nők egész hiúságukat abba helyezték, hogy ott is tündököljenek. E szalonokban érintkezett az előkelő világ nemcsak az írókkal, hanem a gazdag polgári körökkel is, melyek életmódja már ekkor egészen hasonlóvá vált az arisztokrátiához. Erről a korról szól igen érdekesen a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 183. füzeté. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár, ki egyuttal a kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára díszes félbőr-kötésben 16 K; füzetenkint is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII., Üllői-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés útján, havi részletfizetésre is.

A Kert, a kertészet összes ágait magába foglaló kertészeti szaklap f. évi 10-ik számának tartalma: konyhakertészet, gyümölcsészet, díszkertészet, tárcsa, méhészet, közlő és távolról, lugas, irodalom, világszemle, apró szakközlemények, szerkesztői üzenetek, fametszetek. Ára havonként kétszer megjelenő szaklapnak egy évre 6 K, kertészek részére 4 K. Előfizethetni a lap kiadóhivatalában Budapest, VII., Rottenbiller-utca 33. sz. a.

Az „Olcso Könyvtár“ legutolsó füzetéi ismét tanúságot tesznek arról a gondról, melylyel Gyulai Pál, a szerkesztő, változatossá igyekszik tenni ennek a gyűjteményes vállalatnak a tartalmát. — Ossian énekeit (1275/80. szám) az eredeti gael mértékben fordította le Fábrián Gábor s a versek elé Heinrich Gusztáv terjedelmes bevezetést irt. Ez a becses tanulmány lelkiismeretes, kritikai összefoglalása mind annak, a mit a »Kelta bárd« énekeiről irtak. — A következő kettős számban (1281/82.) Sophokles „Plioktetes«-ét közli Gyulai a Csiky Gergely fordításában: s ez a két név egymás mellett fölment bennünket a kis füzet becsének az emlegetéséről. Mert Csiky, a ki maga is kitűnő verselő és jeles drámaíró volt, igazán klasszikus művészettel fordította le a tragédia atyjának ezt a remek alkotását. — Közel félszáz esztendő Gyulai Pál novellája, a »Glück-Szerencse úr«, mely 1856 ban jelent meg először (most 1283/84. szám), de ma is ép oly üde és kedves, mint ötven esztendő előtt volt. — Regőzi Exner Győző költői elbeszélése, a »Béka Gyász« (1285/86. szám) a Nádasdy-díjat nyerte az Akadémia 1901. évi pályázatán. Úgyes verselőnek érdemes munkája, mely a Ravennai csata néven ismert mondát dolgozza föl költői elbeszéléssé, de sok tekintetben eredeti fölfogással és nagy költői önállósággal. — Egész kis kötetet tesz a »XII. Károly története«, melyet Voltaire irt és Pruzsinszky Pál fordított magyarra (1287/83. szám). Voltaire négy évig dolgozott a svéd király viszontagságokkal teljes életének történetén és se időt, se fáradságot nem kímél, csak hogy lehetőleg hí és tiszta képét adhassa a nagyfontosságú mozgalmaknak. Nem csoda hát, ha a kritikusok a francia történeti irodalom egyik legtekélyesebb munkájaként dicsérik ezt a könyvet. A magyar fordításról csak azt jegyezzük

meg, hogy minden tekintetben méltó a francia eredetihez, melynek klasszikus szépségei és tömör méltóságos nyelve magyarul is a legteljesebb mértékben érvényesülnek. — Az „Olcso Könyvtár“ a Franklin-Társulat adja ki; egy-egy szám ára 20 fillér.

Madarak.

Igazabban azt szeretném címül adni az írásomnak: *a tudós lesben.* A Brehm *állatok világa* című művének ötödik kötete jelent meg most a Légrády-cégnél ama remek kiadásában, mely a világ tipografiai művészetével szemben is tisztességgel megállná helyét, ez pedig folytatólag a madarakról szól. Már az első madárkötet megjelenésénél kifejtettem, milyen mérhetetlen becses a tudomány, még inkább az élet megismerése szempontjából az a módszer, melyet Brehm Alfréd inaugurált s utána egész serege a tudósoknak adoptált: a pusztá anatómiai és természetrajzi leírás és ismertetés helyét az egyes állatok élete módjának a fürkészése és ismertetése. Az állatot voltaképen az teszi, ahogyan él, még a szervezete is részben az életmódjának a produktuma. A hal nem azért vízi állat, mert kopolyuja van, hanem onnan való a kopolyuja, hogy vízben él. Ez az antitezis foglalja az egész darvinizmusnak, a darvinizmus pedig ma sarkköve összes tudományainknak, természettudományon, fiziológián keresztül a politikáig és szociológiáig.

Megérteni ezt könnyű, elismerni még könnyebb: jellemezni az egyes állatfajokat az életük módjával. De hogyan ismerni meg ezt az életmódot? Különösen a madarét, mely épenséggel nem ül nyugodtan a szemlélőnek, mint az ember a fotografus gépnek. Meglesni a remete-baglyot rengetegegek legsötétebb zugaiban. Ki képes erre? Kergetni a vándorló madarat két világrészen keresztül, apró fajok százának, ezerjének ki-kutatni a földrajzi elterjedését, látni és megismerni őket a huzás, a fészekrakás, a szerelem, a költés, az öregedés, a fióknevelés idejében — melyik türelem nem rokkann bele?

Nem lapozhat senki ebben az újabb Brehm kötetben (helyesebben: Brehm nyomán készült Chernel István-féle kötetben), hogy a legnagyobb tisztelettel és csodálattal ne adóznék az állatvilág kutatóinak. Könnyű annak, aki az északi sarkra törekszik — vagy előbbre jut, vagy befagy — hazaérkezik, vagy otthagyja fogát vállalkozásra merész, de helyzete amilyen válságos, annyira egyszerű is. Könnyű a Kolumbusz Kristófnak új világrészeket, a Stanleyeknek fekete országrészeket átkutatni; az objektumok egy helyben maradnak és csak az a kérdés: ők hogyan tudnak mozogni. De tessék valamelyik kis trógon kiismerni Dél-Afrika belsejében és Abesiniában, Amerikában megállapítani, itt milyen, ott meg amolyan. Pusztá megfigyeléssel megállapítani ennek a kis madárnak a fiziologiai karakterjét. Törni magát a rengetegekből, üldözni őt a levegőégben, megtudni mit eszik, ráakadni a fészekére, hogy az milyen, megállapítani a fészek alját, milyen a tojása, hány tojást rak, mennyi ideig tart a költése? Ha egyetlen fajtája volna, a feladat akkor is szédítő, de hány szárnyas teremtése van ennek a mi világunknak!

Bizony nem szoba tudomány ez! S rég letűnt az ideje annak, hogy a zoológus a kitömtött példányokon szerzi be a tudományát. Aki nem maga nézett utána annak, amit másoktól tanult, az nem zoológus. Különösen nem ornithológus. A német professzor, pápaszemmel az orrán, zöld botanizáló dobozzal a nyakán ma már csak operette figura. A mai természettudós ereiben a vadász és a condottiere vére csörgedezzen s a misszionárius rajongása töltse el. Apró mada-

rak megismerése: a legkeményebb férfiak való földadat.

Bámulatos, hogy micsoda hősök élnek ma-napság, akik soha esatát nem nyertek, mégis a Hunyadiak, a Kinizsiek és a Dugovics Tituszok fajtájából valók. Erről még nem igen esik szó a mi iskoláinkban, mi még ott tartunk, hogy bátorságot, vitézséget csak a katonákon mutatunk a gyerekeknek, holott ma ezek a férfierények a tudósokba költöztek s ott fejlődnek páratlan tökéletességre.

S milyen érdekes, milyen tanulságos e férfias kitarítás gyümölcse, a madarak százainak az életleírása. Megelevenedik előtted az őserdő, a pampák, a prairiek pusztaságaiban esattognak a szárnyak, sziklás odvakban hallik a különféle madárhang. Játék és esata, szerelem és halál száz változatban, belső összefüggésben a környező természettel. A tudomány költészetté ihletődik s a leírásból regény lesz. Mennyi érdekes, megkapó dráma pörög le Chernel vaskos kötetében. S milyen szívesen és ékesszólóan, milyen megkapó elevenséggel és jellegzetességgel tudja elénk varázsolni. Könnyű olvasmány és sulyos tanulság — valóban, egy nemzet kultúrája nagyot is fogyatékos az ilyen munka nélkül.

Brehm óta a madarak életének az ismerete nagyon haladt. A kutatók százai hordták össze újabb megfigyeléseiket, amelyek sokrészben ellenmondanak egymásnak is, az öreg Brehmnek is. De bármilyen becses és tökéletesebb az újabb kutatók munkája, szinte megdöbbentő, mennyire megmaradt gigászi jelentőségében alapjául a mai tudománynak mindaz, amit Brehm Alféd maga hordott össze és állapított meg. Az ő ismereteiből indul ki mindegyik s az ő tanulságaihoz tér vissza valamennyi. Soha irodalmi munkán annyit nem változtattak és soha irodalmi munka annyira változatlan jelentőségben nem marad meg, mint Brehmnek ez a sarkalatos alapvető nagy enciklopédiája. Sem a szempontjain, sem a konklúzióin nem kell változtatni, legfőleg az adatain. Ez a nagy tudós mesés intuícióval is dolgozott. Megöregedett a munkája, de sem meghalni, sem elavulni nem fog soha.

Ezt ismerték el a magyar kiadás kitűnő rendezői, akik át tudták ültetni Brehmet a magyar irodalomba és a tudomány mai nivójára, úgy, hogy megtartották mindent, ami Brehmné és át tudták alakítani a maguk modern és teljesebb tudományukká, anélkül, hogy elvetették volna az eredeti munka jellegét. Nagy értékű ez a magyar természettudományra: a maga fejlettségét tudja demonstrálni a német munkán. S hatása a közművelődésre ugyancsak jelentékeny: ez a díszmű, mely szemnek, művészi érzéknek több, mint kellemes, egyszersmind a legszórakoztatóbb olvasmány is. Megismertünk általa néhány magyar írásművészt, akiket eddig csak tudósoknak tartottunk s a kiknek színes stílusa és erős magyarsága több hivatást szerez a tudományos érdeklődésnek, mint a tudományos akadémia összes kiadásai.

Kóbor Tamás.

Piaci árak a legutolsó hetivásáron 50 kilogrammonként.

	minőség szerint	Kor.-tól	Kor.-ig
búza		7.—	7.10
rozsa		6.—	6.20
árpa		5.50	5.80
zab		5.80	6.—
lóher		—	—
tengeri		—	—
bükköny		5.—	5.60
fehérbab		—	—
tarkabab		—	—

Felolós szerkesztő: dr. Csák Károly.
Társzerkesztő és kiadó: Udvardy Ignác.

Ezen cognacnak minden vevője fel van jogosítva arra, hogy azt eredeti csomagolásban az alább nevezett intézetben díjmentesen felülvizsgáltassa.

Ajánlva első rendű orvosi tekintélyektől.
Camis és Stock első trieszti cognac-pároló intézete Barcolában (Trieszt közelében)

ajánlja belföldi

Gyógy-cognacját,

mely francia módszer szerint, az általános osztrák gyógyszerész egyesület vizsgáló intézetének ellenőrzése mellett (Bécs, készül.

Egy üveg ára 5 korona, fél üvegé 2 korona 60 fillér.
Kapható gyógyszertárakban és minden elsőrangú üzletben.

Vezérképviselő:

Sattler József, Nagykanizsán.

A cs. és kir. osztrák belügyminiszteriumtól jóváhagyott élelmezési és élvezeti cikkek vizsgáló intézetének (Wien, IX. Spitalgasse 31.) vegyi ellenőrzése alatt.

1526/m. 903. sz.

Hirdetmény.

Zalavármegye alispánja az 1903. évi május hó 9-én kelt 8867/mi. 903. sz. rendeletével a gyülevész-galamboki tvh. közut 2—3 szakaszán levő 7. számú hid helyreállítását **5341 K 30 f** összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munka kivitelének biztosítása céljából az **1903. évi június hó 4-ik napjának d. e. 10 órájára** a zalamegyei m. kir. állam-építészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálat végrehajtására vonatkozó zárt ajánlataikat (az ajánlati költségvetéssel együtt) a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bántópenz esatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. állam-építészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Zalaegerszeg, 1903. május 15.

Lányi Kálmán
kir. főmérnök.

307 sz./v. 1903.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbíróóság 1903. V. II. 135. sz. végzése által *Szentgothárdi takarékpénztár* végrehajtató javára *Kelemen Lajos* zalaegerszegi lakos ellen 20 K tőke, úgy járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt, 688 K-ra becsült butorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladatása elrendeltetvén, ennek a helyszínén, vagyis **Zalaegerszegen** leendő eszközzésére **1903. június 8-ik napjának d. e. 11 órája** határidőül kitzüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-c. 108. §-ában megállapított felételek szerint lesz kifizetendő.

Zalaegerszeg, 1903. május 14-én.

Nagy Sándor,
kir. bir. végrehajtó.

286/v. 1902. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbíróóság V. I. 145. számú végzése által *Zalamegye összesített áratára* végrehajtató javára *Fürst Benedek* zalaegerszegi lakos ellen 135 K 82 f tőke, ennek 1900. évi június hó 12-től járó 5% kamatja, úgy járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság felülfoglalt 1880 K-ra becsült szarvas-marhák, gazdasági eszközökből álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladatása elrendeltetvén, — ennek a helyszínén, vagyis **Zalaegerszegen** leendő eszközzésére **1903-ik évi június hó 3-ik napjának délután 2 órája** határidőül kitzüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi IX. t.-c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Zalaegerszegen, 1903. május 17-én.

Nemes Sándor,
kir. bir. végrehajtó.

Zavarok az anyagcserében

a tulajdonképeni okai ezer és ezer betegségeknek, miért is az emberiségre kiváló fontossággal bírnak ezek a zavaroktól, mint sok betegség esirájától, megszabadulni. Egy üveg *rohitschi Tempel-forrás* viz a borunkban naponként használva legbiztosabb szer erre, anélkül, hogy mindennapi életszokásunktól el kellene térnünk.

Fernolendit

cipő fénymáz, a világ legjobb fénymáza és **Glanzcrème** világos cipők számára leg-szebb fényt adnak és megtartják a színt **állandóan**. Sárga vagy barna bőrből készült foltos cipők **Lyosin** alkalmazásával egész új színt kapnak.

Alapított 1812.-ben. **Gyárraktár Bécsben I. Schulerstrasse 12.** Mindenütt kapható.

Legkedveltebb, legtökéletesebb arctisztító és szépítő szerek: Akácia

KRIEGER-féle -CRÉME 2 kor.
-PUDER 1 "
-SZAPPAN 1 "

Főraktár: **KORONA GYÓGYSZERTÁR**
BUDAPEST, CALVIN-TÉR.
Törvényesen védve.

ELSŐ MAGYAR Gazdasági GÉPGYÁR
részvénytársulat
Budapest, VI. Váci-ut 19.
2500 gőscsúpló- és 100 000 kőolaj. kisebb g. gép üzemben.
Malomberendezésekre **KÜLÖN SZAKOSZTÁLY.**
Működésére érdeklődést ingyen és bérmentve küld.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.
Elsőrangú kénes hévízű gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdőkkel, pompás ásványvíz-uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel.
200 kényelmes lakosztállyal.
Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

KATZER
szücskészítő
udvari szállító
Budapest, VI., Ó-utca 44.
Szűrőeszköz az egész világon elterjedtek és elsőrangúak.

GUMMI és HALHÓLYAG
tucatja 2, 4, 6, 8, 10 kor. és feljebb, a világ legjobbjai, titoktartás mellett, utánvétellel, vagy a pénz előzetes beiktatása után
küldi e szakma legelső rangú cégéje: **BEIF J.**
szpecialista. Bécs, Brandenburgerstr. 3.
Árjegységek ingyen.

Modem BUTOR.
Órálást választék háló-, ebédlő-, szalon- és uri-szoba-butorokban.
Olcsóbb mint bárhol
NEMES és LENGYEL
butoriparosoknál
BUDAPEST,
IV., Kecskeméti-utca 6. sz. I.

ZIMEK
bármely országból és szakmából, ajánlatok sádküldése és Hal. Jussakötésnek létesítése céljából (postadíj jóváhagyásával)
ROSENZWEIG JÓZSEF és FIAI
Nemzetközi Czimirodájában
Budapest, V., Néher-utca 13. sz.
Prospektus ingyen és bérmentve.

OSAN
A torok, tüdő, száj és fogak legjobb védője az
Felülmúlja az eddig ismert összes fogászókat.
OSAN-szájvíz-essencia à 88 kr., OSAN-fogpor à 44 kr.
Czerny-féle keleti a legjobb és legkedveltebb szépítő-szer
Evegje 1 frt. Ehhez balzsamszappan 30 kr.
RÓZSATEJ
Fritsch Ferd.-féle Napraforgó-szappan à 50 és 35 kr.
Sanningene
a legjobb és legégszesebb hajfestő-szer sötétszőke, barna és fekete. Ára frt 2.50
Prospektus ingyen és bérmentve küld:
Czerny J. Antal, Bécs, XVIII., Carl Ludwigstr. 6.
Külföldre London, Páris, Brüsszel, Konstantinápoly stb.
Raktáron gyógyszárakban, illatszertárakban stb.

RÖSER
TANINTÉZET
Budapest, VI., Arad-utca 10.
ALAPÍTOTT 1853.
Nyilvános polgári iskola 10-14 éves ifjak részére. — Felsőbb kereskedelmi iskola 14-18 éves ifjak részére. — Nevelő internátus bentlakó növendékek részére. Bizonyítványai államértevények és az egyetemes önkéntességre jogosítanak. — Bővebb felvilágosítást ingyen ad
Röser János, igazgató.

INTERNATIONAL SZŐRVESZTŐ
néhányzori használat után az arctól és kéztől a szőrt eltávolítja. Egy tégely 6 K.
Főraktár: Dr Kovács Ernő gyógyszerész.
Budapest, Gyár-utca 17.
Megjelent „Toilette-titkok” ingyen.

MI helybeliek BUDAPESTEN a NEW-YORK KÁVÉHÁZBAN
(Erzsébet-körút 9-11. szám) találkozunk.

SANTALEGGER
Fiatal embernek orvosilag ajánlott szer. Ára 3 korona.
NÁDOR GYÓGYSZERTÁR, Budapest, VI., Váci-körút 17.

A KISBIRTOKOSOK ORSZÁGOS FÖLDHITELINTÉZETE
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCZA 2.
300 koronától kezdve ad törlesztéses záloglevel-kölcsönöket, melyek után
teljes köszpénzfizetéssel: 2 1/2-3% levonással:
50 évre a tőke évi 5.70%-a 50 évre a tőke évi 5.20%-a
35 1/2 : : : 6.50%-a 34 : : : 6. : : :
22 : : : 8. : : : 25 : : : 7. : : :
15 : : : 9.80%-a 15 : : : 9.40%-a
fizetendő járadékul a törlesztéssel együtt.
Bővebb felvilágosítást az intézet díjmentesen ad.

LEOPOLD GYULA
Saját érdeklődés hírességei
hirdetési iródnál alul
Budapest, VII., Erzsébet-körút 54

LE DÉLICE
Vergé CIGARETTAPAPIR
Vergé SZIVARKAHÜVELY
MINDENÜTT KAPHATÓ.

ad. 1042/tkv. 1903.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zalaegerszegi kir. törvényszék, mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy *Kocsis József* szepetki lakos végrehajtatónak *Csiszár József* zalaegerszegi lakos végrehajtást szenvedő ellen 332 K tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zalaegerszegi kir. törvényszék területén levő, a kemendi 167. számú tjkvben + 325. hrsz. alatt *Csiszár József* (nős *Kisfaludy Laurával*) tulajdonánál felvett ingatlanra 647 K ezennel megállapított kikiáltási árban az árverés elrendeltetik és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1903. évi június hó 8-ik napján délelőtt 10 órakor *Kemenden* a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fognak adni.

Árverezni szándékoznak a ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 64 korona 70 fillért köszpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-e. 48. §-a alatt jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-e. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint tkvi hatóság.
Zalaegerszeg, 1903. évi február hó 13-án.
Rutich, kir. tszéki bíró.

Az Orsz. Gazd. Munkás- és Cselédség-pénztár ajánljuk jó indulatába. *Ismeresse ezt az intézményt a nép körében. Biztosítsa cselédeit ezen segély-pénztárnál.*

McCormick Harvesting Machine Company
(Chicagói aratógépgyár.)

KNEDHT J. E., igazgató. Budapest, V., Váci-ut 30.

Katalogusok ingyen és bérmentve.

Felvilágosításokkal készséggel szolgálunk.

Gyártmányok: **Kévekörtőgép, „Daisy” marokrakó aratógép, fűkaszalógép, szénagyűjtő gereblye és „Manilo” kévekörtőfonál gyártmányai.**
Évi gyártmány **362.000** gép.

Jég és tűz elleni biztosítások lejártával és új biztosítások kötésénél felhívjuk a gazdaközönség figyelmét a

Gazdák Biztosító Szövetkezetére,
mely az összes intézetek között legelőnyösebben biztosít.
Ajánlatokat elfogad, felvilágosítással és nyomtatványokkal készségesen szolgál a Zalavármegyei Gazdasági egyesület titkári hivatala.
Hol köthetünk legelőnyösebb életbiztosítást?
a **Gazdák Biztosító Szövetkezeténél.**

A leggyengébb kitérő izü hasajtó még oeseemóknak is adható. 25 szorkorka ára 1 korona.

Órák, ékszeresek RÉSZLETFIZETÉSRE
 is, olcsó szabott árákon
SERÉNYI
 órák és ékszerész
 Budapest, Erzsébet-körút 28. l. sz.
 Főköd: II., Főutca 21. sz.
 Képes árjegyzék ingyen.

Köszvény és csúsz ellen legsikeresebb
 a KRIEGNER-féle
REPARATOR
 1 üveg 2 korona.
 Főraktár: KORONA GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Calvin-tér.
 110,000 sorsjegy, Nyeremények összege
 55,000 nyeremény. 14.459,000 korona.
KIRÁLYFI ÉS TÁRSA BANKHÁZA
 a magy. kir. szab. osztálysorsjáték főelárultó helye
 BUDAPEST, Andrásy-ut 60.
 Ellismert megbízhatóság! Előzékenység! Kiváló szerencse!

Ha őszül a haja, használja a „Stella“.
 vizet, mely nem fest, hanem a haj eredeti színét adja vissza.
 Üvege 2 korona.
ZOLTÁN BÉLA
 gyógyszerárban, 8 cs. 40 kir.
 Iosztége József főb. udvari szállítója
 BUDAPEST,
 V. SZABADSÁG-TÉR.

Angol, francia, magyar és német egyetemi tanítók által rendelve és ajánlva, mint a legenyhébb hasajtó.

HEMOPATIAI GYÓGYINTÉZET.
 A vérgyógyítás biztos gyógymód: asthma, szív-, gyomor-, ideg- és bőrbaj, aszihűdés, elmezavar ellen.
 E gyógymód megalapítója:
Dr. KOVÁCS J. fővárosi orvos
 BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRÚT 18. L. EM.

Megjelent az új X-es számú
YOST MODELLE
 ESZMÉNYI TÖKÉLETESÉGBEN
 KÉRJEN PROSPECTUST A RÉSZVÉNYTÁRSASÁGTÓL
YOST IRÓGÉP
 Budapest, NEW-YORK palota.

Remek és olcsó fényképek készülnek
RIVOLI
 fényképezéssel és festéssel műtermében
 BUDAPESTEN, VII. KER., KERESPEI-UT 30. SZÁM.
 III! Régi kis képek után is sikerült nagytások!!!

Hirdetéseket, reklámokat szakszortien, pontosan és legolcsóbban közöltet az összes bel- és külföldi lapokban, valamint naptárakban az
ÁLTALÁNOS TUDÓSÍTÓ hirdetői osztálya,
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.
 Tulajdonos: **Leopold Gyula** szerkesztő.

Hôtel PÁRIS szálloda
 Szállodás: SIMON PÁL.
 BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRÚT 25. szám.
 100 szoba 1 frttól feljebb kiszolgálással együtt. Fürdők, elegáns kávéház, étterem és sörsarok a házban. Villamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.

PLATSCHKEK VILMOS
 elismert legszolidabb
FÉRFI és GYERMEK-ruha áruháza
 Budapest, IV., Központi Városház.
 Étvágytalanság, hányinger, fejfájás, gyomorbeteg ellen csodáshatós a
RADITZ-féle GYOMOR-ELIXIR.
 Ár 2 korona. Főútán 6 üveg bérmentve.
RADITZ J. „Fehér kereszt” gyógytára,
 BUDAPEST, FŐVÁM-TÉR 6. SZÁM.

Dr. SCHLESINGER MIKSA
VIZGYÓGYINTÉZETE Pozsony
ÉS SZANATORIUMA. (Hegység).
 Kitérő hegyi fekvésben, portmentes és szélétől védett, 200 kilométernél több jól ápolt, regényes hegyi utak. Szigoruan individualizáló szakorvosi kezelés. Legmodernebb kényelem, az összes betegszobák hygienikusan a legkövetesebben vannak berendezve. Kitérő ellátás, mérsékelt árak. Az intézet egész éven át nyitva van. — Prospektus és felvilágosítással szolgál:
 a dr. SCHLESINGER-féle vizgyógyintézet, Pozsony (Pályaudvar)

Eladó
 1600 kereszt, vagy 400 métermázsa buza- és rozszalma, az ormándlakai birtokon az ugynevezett János-majori pusztán.
 Bővebb felvilágosítást ad
Görcz József
 gazda.
 Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy **Zalaegerszegen, Kossuth Lajos-utca 30-ik sz. alatti házban**
== kárpitos- és diszító ==
 üzletet nyitottam.
 Elvállalok minden e szakmába vágó munkálatoknak csinos, izléses, tartós és gyors elkészítését; és pedig: **divánok, derékaljak, (matracok) és szalmazsákoknak** ujonan való elkészítését s átalakítását.
 A külföld nagyobb városaiban és Budapest székes fővárosban 18 éven át szerzett tapasztalataim elég garanciát nyújtanak arra, hogy — jutányos árak mellett — a legkényesebb igényeket is képes vagyok kielégíteni.
 Magamat a n. é. közönség jóindulatu pártfogásába ajánlva, maradtam
 kitérő tisztelettel
Graner Zsigmond
 kárpitos és diszító.

Haláleset miatt
 hatóságilag engedélyezett
 csak még rövid ideig
VÉGELADÁS.
 A nagyérdemü közönség szives tudomására adjuk, hogy **szülőink elhalálozása** következtében
FISCHER MIKSA
 cég alatt Zalaegerszegen az „Arany-Bárány” szálloda épületében vezetett fehérnemü-, vászon- és divatáru üzletet **végleg felosztatjuk** és a raktáron levő összes kitérő minőségü árukat **beszerzési áron alul** árusítjuk el.
A bérnialáshoz
 alkalmas fehér áttört, moll- és szöveteket, selymekendőket stb. **rendkívüli olcsó árban adjuk el.**

Epilepsia.
 Aki nyavalyatörésben, görcsökben és más idegbetegségben szenved, kérjen arról füzetet. Kapható ez a füzet ingyen és bérmentve a „Hattyú” gyógyszerárból Frankfurt a. M.
Több mint 50 év óta sikerrel használtatik!
 Az eszéki **arckenőcs** és eszéki **SZALVATOR-szappan** eltávolítja a szeplőt, májfoltot és a bőr összes tisztátalanságát.
 Valódi csakis a **DIENES J. C.** Salvator gyógytárából
 Eszéken felsőváros.
 1 tégely eszéki arckenőcs . 1 K 70 f.
 1 drb Salvator-szappan . 1 K — f.
 1 tégely kézi pászta ára . 1 K 20 f.
 1 lyoni rizspor kis doboz 1 korona, nagy doboz 2 korona.
Figyelmeztetés.
 Ezen cikkeket mentek minden ártalmas alkatrésztől és megfelelnek tökéletesen a 71012. sz. b. m. rendeletnek.
 Csak akkor valódi, ha fenti törvényileg beiktatott védjeggyel el vannak látva és kérik a t. közönség csakis DIENES-féle eszéki kenőcsöt és szappant kérni és elfogadni.
 Főraktár Budapestben:
Török József ur gyógyszerárban
 VI., Király-utca 12. sz.

A szőlő
GIDIUM

betegsége ellen

az évek óta kipróbált legjobb szer a

Dr. ASCHENBRANDT-féle

RÉZKÉNPOR.

Leszállított ára Budapesten:

50 kilogrammos zsákokban à kg. 46 fillér; 10 és 5 kg.-os zsákokban, valamint 2 kg.-os dobozokban à kg. 50 fillér.

Használata olcsóbb, mert kevesebb kell belőle, biztosabb, mert a lombhoz tapad, a szél le nem fujja.

A szőlő érését sietteti, a termés minőségét javítja!

Ott ahol eddig a peronospora nem jelentkezett még az idén, ott a rézkénpor egyuttal a peronospora ellen is mentesíti a szőlőt, s így a harmadik permetezés elmaradhat. Ez pedig lényeges költségmegtakarítás.

Számos magyar gazda bizonyítványa kívánatra megküldetik.

Megrendeléseket elfogad a

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“
Budapest, V. Alkotmány-utca 31. sz.

A por kapható és megrendelhető:
Gyarmati Vilmos-nál Zalaegerszegen,
Békefi Elek-nél Zalakoppányban,
Balogh Gyulá-nál Balatonhenyén.

Köhögésben!

szenvető

kisértse meg a köhögést csillapító és kellemes ízű

Császár Mell-bonbont.

2740 hatásúlag igazolt bizonyítvány szól mellette és hogy sikerrel használható köhögésnél, katarrusnál és elnyálkásodásnál. Kapható 20 és 40 filléres csomagokban Schmidt Győző zalaegerszegi cukrásznál.

LINIMENTUM CAPS. COMP.
A Richter-féle
Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált házi szer, amely már több mint 35 év óta megbízható fájdalomcsillapító alkalmazásait láthatóan, szívesen és meglehetősen.

Intés. Silányabb utazások miatt becsúszások orvosságként legyünk és ossza eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony“ védjeggyel és a „Richter“ üzlegjeggyel fogadjunk el. — 50 f., 1 k. 40 f. és 2 k. Ártan a legtöbb gyógyszerárterületen kapható. Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Richter F. Ad. és társa,
csehs. és kir. udvari szülők
Kisújszáczai.

Wapper Ignác

(Hudetz József utóda)

kőfaragó mester, a „Kegelet“ temetkezési vállalat vállalkozója
Zalaegerszegen, Kossuth Lajos-utca 58. sz.

raktáron tart nagy választékban

siremlékeket

szobrászati műveket

syenit, gránit, tiroli, szilézai és steyer márvány fajokból, valamint rákosi, keszthelyi és pettaui homokkövekből **10 koronától 1000 koronáig.**

Elvállal építkezési munkákat, oltárokat, szent szobrokat, utikereszteteket, keresztelő medencéket, mauzoleumokat, családi sirbottokat, sirszegélyeket vasrácszatokkal vagy anélkül, valamint halotti lárvákat hű kivitelben.

Továbbá külön raktáron tart fa- és érckoporsókat a legegyszerűbbektől a legdíszesebb kivitelig, temetkezési cikkeket, szemfedőket, halotti ruhákat stb.

Elvállal mérsékelt árak mellett egyszerű- és dísztemetkezéseket, hullaszállítás és hulla áthelyezést.

Költségvetéseket, vázlatokat és rajzokat díj nélkül készít.

Egy jó házból való fiu

tanoncul felvétetik

Unger Antal könyvnyomdájában Zalaegerszegen.

Egyedül valódi angol

BALZSAM Thierry A. gyógyszerésztől

közegészségügyileg megvizsgálva és jóváhagyva.

Az üvegek felszerelése a kereskedelmi törvények védjegyjelvének alatt áll.

Ezen balzsam belsőleg és külsőleg használható.

Allein echter Balsam
des
A. Thierry in Pregrada
des
Rohitsch-Sauerbrunn

1. A tüdőnek és melnek összes betegségeinél elérhetetlen gyógyszernek bizonyult, megszünteti a katarrhust és köpetkiválást, a fájdalmas köhögésnek elejét veszi, sőt még régebbi betegségeket is gyógyít. 2. Kiváló hatással van torokgyulladásnál, rekedtségnél és a torok összes betegségeinél. 3. Alaposan kiirtja a hideglelést. 4. Meglepő gyorsan gyógyít gyomorgöresöt, kólikát és szakgatásokat. 5. Jótékony hashajtó és vértisztító, tisztítja a veséket, megszünteti a hypochondriát és melancholiát és előmozdítja az étvágyat és emésztést. 6. Kiváló hatása van fogfájásnál, lyukas fogaknál, szájpenész, továbbá minden fog- és szájbetegségnél és megszünteti a fehérfogást, valamint a száj és gyomor rossz szagát. 7. Külsőleg csodás gyógyszer minden sebre, úgymint hőpörösenés, sipoly, szemölcs, égési seb, fagyott testrészt, rüh, kosz és kiütések, megszünteti továbbá a tőfájást, zúgást, szakgatást, köszvényt, fülfájást stb. Tessenék mindig vigyázni a zöld apáca-védjegyre, mint fent látható! Hamisításoktól legjobb óvszer egyenesen a gyárból eredeti kartonokban bérmentve az osztrák-magyar monarchia minden postállomására 12 kicsi vagy 6 dupla üveget 4 koronáért hozatni. Bosznia és Hercegovinába 4 korona 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Szétküldés csak az összeg előzetes utalványozása vagy lefizetése mellett.

Miért szenved? mikor önnek a biztos gyógyulásra a legrégebbi sebekenél is kilátása van és majdnem mindig elkerülhetni a fájdalmas operációt vagy amputációt, ha

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi

centifolia-kenőcsét

használja, mely a sebek gyógyításában rendkívül jó hatással van, a fájdalmak enyhítésében pedig elérhetetlen. Valódi centifolia-kenőcs használattal: a gyermekágyasok mellbajainál, a tejelválasztás akadályainál, mellkeményedésnél, vörhenynél, mindenféle régi bajnál, nyílt sebeknél lábakon és csontokon, sebeknél, sós-csúz, dagadt lábaknál, sőt csontszúrnál is; ütött, szúrt, lőtt, vágott és ronsolt sebeknél; az idegen testek kiválasztásánál, mint üveg- és faszilánk, homok, dara, tövis stb.; mindenféle daganat, kinövés, karbunkulus, új képződmények, valamint ráknál, körömméregnél, körömdaganatnál, hólyagnál, menéstől kisebesedett lábaknál. Egett sebek minden nemét, fagyott testrészek, a betegek fekvéstől eredt sebeit, a nyakon támadt daganatot, vér daganatot, fülbajt és a gyermekek sebesedését stb., stb. Szétküldés csak az összeg előzetes beküldése ellenében. 2 tégely csomagolással, postaköltséggel és szállítólevéllel együtt 3 korona 50 fillér. Számtalan elismerő bizonyítvány eredetiben megtekinthető. Mindenkit óvok hamisítványok vételétől és kérem vigyázni, hogy minden tégelyen a cég: „Órangyal-gyógyszertár Thierry (Adolf) Limited Pregrada“ beégetve legyen.

E két gyügyerejében felülmulhatlan szer sohasem romlik el, ellenben minél régebbi lesz, annál értékesebb és hatatosabb, és sem a meleg, sem pedig a hideg nem árt nekik, így tehát az év bármely szakában küldhető. Majdnem mindig van hatásuk és segítenek, legalább az orvos megérkezéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy efféle sokszorosan ajánlt hasonló, de hatástalan szereket használni, melyekért csak legfeljebb a pénzt dobjuk ki, hanem maradjunk csak a mellett a két régi elismert jó, olcsó, megbízható, amellyel teljesen ártatlan, világhírű személ, melyeknek minden családnál találhatónak kellene lenni. Ahol a fent ismertetett védjegyekkel valódián kapni nem lehet, tessék egyenesen rendelni és címezni:

Thierry (Adolf) gyógyszerész Limited Órangyal-gyógyszertára. Pregrada Rohitsch Sauerbrunn mellett.
Közp. raktár Budapesten: Török J. gyógyszerész, Zágrábban: Mittebach J. gyógyszerész és Bécsben Brady C. gyógyszerésznél.

